© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

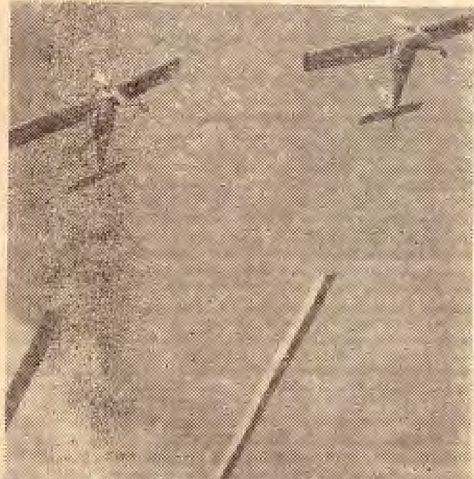
Фестываль дружбы польскай і савецкай моладзі

Ніва
Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства
№ 39 (970) ГОД XIX БЕЛАСТОК 29 ВЕРАСНЯ 1974 г. ЦАНА 60 гр.

Хай заўжды будзе сонца!

Пятніца, 13 верасня. Беласток упрыгожаны сцягамі і транспарантамі. У людзей прыўзняты настрой. Усе рыхтуюцца да сустрэчы гасцей. Сюды прыедуць прадстаўнікі маладога пакалення Савецкага Саюза і ўсіх ваяводстваў нашай краіны, каб у нашым горадзе заключыць агульным святкаваннем Дні дружбы польскай і савецкай моладзі, якія адбываліся з удзелам савецкай моладзі ва ўсіх ваяводствах нашай краіны.

І вось яны, нашыя госці. Вітаюць іх на граніцах ваяводства прадстаўнікі нашых маладзёжных арганізацый, па дарозе вітае ўпрыгожаныя аўтобусы вясковая моладзь, насельніцтва. Ад гэтага часу Беласток будзе як бы маладзейшы, яшчэ больш гучнейшы польскімі і савецкімі песнямі.

Самалёты з польскім і савецкім флагамі над стадыёнам.

У суботу — афіцыяльнае адкрыццё Фестывалю і першыя мерапрыемствы. У дзесяць гадзін раніцы на Плянтах ля Помніка ўдзячнасці збіраецца моладзь абедзвюх краін. На ўрачыстасць прыбываюць ганаровыя госці: І сакратар ВК ПАРП у Беластоку — **Здзіслаў Куроўскі**, старшыня Галоўнага савета Федэрацыі сацыялістычных саюзаў польскай моладзі — **Станіслаў Цёсэк**, віцэваявода беластоцкі — **Ежы Зентара.** Побач кіраўніцтва савецкай дэлегацыі з сакратаром ЦК ВЛКСМ — **Сурэнам Арутунянам**. У госці прыбылі да нас таксама ўдзельнікі вызвалення Польшчы: генерал арміі **Іван Федудзінскі** (былы камандуючы арміі II Беларускага фронту), генерал-лейтэнант — **Віктар Пазняк** і іншыя. Пры гуках ваенных барабаншчыкаў паасобныя дэлегацыі ўскладаюць вянкі ля помніка.

Пасля гэтага моладзь праходзіць вуліцамі Беластока ў новы амфітэатр на ўзгорку Магдалены, дзе адбудзецца адкрыццё Фестывалю, канцэрты.

Відовішча на стадыёне „Гвардыі“ ў выкананні моладзі школ Беласточчыны.

У час адкрыцця Фестывалю выступіў тав. Здзіслаў Куроўскі. Сказаў ён: **„Наш народ святкуе юбілей Народнай Айчыны з пачуццём гордасці за свае дасягненні, а адначасова з свядомасцю новых грандыёзных планаў, якія прымаем з думкай аб будучыні. Нашы дасягненні сталі зыходным пунктам для новых перспектыў развіцця сацыялістычнай Польшчы дзевяностых гадоў — краіны, з'яўляючайся моцным звяном сацыялістычнага лагера, на чале якога стаіць Савецкі Саюз. У натуральнай эстафеце пакаленняў з гэткіх намераў вынікаюць амбітныя заданні перш за ўсё для моладзі, для пакалення, прадстаўнікоў якога госцім сёння на Беласточчыне“.**

Ля Помніка ўдзячнасці.

Танцы і песні амаль у кожным месцы.

Запоўнены да апошняга месца амфітэатр гучыць маладосцю, радасцю, палае лозунгамі на польскай і рускай мовах. Беластоцкая моладзь горача вітае гасцей — моладзь Савецкага Саюза і Польшчы. Афіцыяльную частку заканчвае канцэрт у выкананні Цэнтральнага ансамбля Войска Польскага і Курпі Зялёных.

Потым паасобныя групы моладзі сустракаюцца на мерапрыемствах „У гасціне ў беластаччан“. Беластоцкая моладзь хлебам і соллю вітае дарагіх гасцей. На сцэнах мастацкія калектывы Беласточчыны. Абмен вопытам, думкамі будзе працягвацца ў інтэрнатах і гатэлях, месцах пражывання моладзі.

І ўрэшце вечарам у амфітэатры ўрачысты канцэрт савецкіх гасцей. Арганізатары спадзяваліся 6-7 тысяч чалавек. Прыйшло 15 тысяч. І гэта добра, хаця было і цеснавата. У святле каляровых пражэктараў выступалі маладзёжныя калектывы Савецкага Саюза — з Якуціі, Латвіі, Масквы, Ленінграда, Белграда, Харкава, Мінска. Гэта цудоўнае відовішча пераўтварылася ў маніфестацыю непарушнай дружбы і міру.

„Хай заўжды будзе сонца“ — гэта лозунг другога дня Фестывалю. На выставачную плошчу прыбыла моладзь Беласточчыны і госці Фестывалю. Усе наведваюць выстаўку, ходзяць групы моладзі з гармонікамі, з песняй на польскай і рускай мовах. Нашыя юнакі гавораць па-руску, госці па-польску, знаёмяцца, абменьваюцца адрасамі.

У адзінаццаць гадзін на запоўненым стадыёне чарговае мерапрыемства — відовішча ў выкананні вучняў школ Беласточчыны. На пліце стадыёна група моладзі, уфарміраваная ў стрэлку з пагранічным слупом, на трыбуне паяўляецца надпіс „Барацьба“. Стрэлка ідзе ад усходу на захад, і так паўстае карта сучаснай Польшчы. Потым змена. Ствараецца вобраз працуючай машыны і завадскога цэха. На трыбунах надпіс „Праца“. Затым гэта пераўтвараецца ў надпіс: „PRL — СССР“ і сімвал фестывальнага значка. На трыбунах чуюцца воклікі: „Молодцы, молодцы“.

Вечарам велізарны і надта ўрачысты мітынг дружбы польскай і савецкай моладзі, а потым у памяшканні Медыцынскай акадэміі велізарны баль.

Цяжка перадаць усё аб Фестывалі дружбы. Мы перадаем толькі фрагменты. Здаецца, мы ўсім спадабаліся. Нашымі дасягненнямі і гасціннасцю. Часта было чуваць: „Белосток пусть славится — нам здесь очень нравится“.

Станіслаў Цёсэк, ацэньваючы ўступна мерапрыемства, сказаў: „У Беластоку мы распачалі новы этап супрацоўніцтва з Камсамолам“.

Аляксей Карпюк
фота аўтара

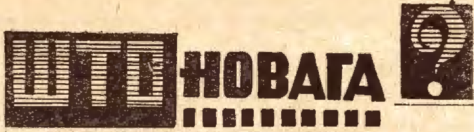

Амфітэатр запоўнены моладдзю.

Калектыў „Лянок“ з Беларусі.

Удзельнікі Фестывалю на вуліцах Беластока.

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

НА ПАСОЛЬСКІМ ПАСТУ

Паслы ў Сейм распачынаюць другое паўгоддзе працы. Будзе яно напэўна працавітае, але зараз разгледзім, чым пасланцы нашай зямлі займаліся ў першым паўгоддзі 1974 года.

Як дагэтуль, асноўнай формай працы былі сустрэчы з выбаршчыкамі. Аднак спосаб іх правядзення быў іншы. Паслы супольна з раднымі ВРН аж 23 разы сустрэліся з грамадска-гаспадарчым актывам. У час гэтых сустрэч паслы і радныя ВРН маглі больш дакладна пазнаёміцца з праблематыкай данага павету, больш уважліва выслухаць інфармацыю аб рэалізацыі таго ці іншага закона Сейма. У выніку гэтага наш Ваяводскі пасольскі калектыў (ВЗП) прыйшоў да вываду, што адна сустрэча з шырокім колам прадстаўнікоў павятовых улад дае значна больш каштоўную інфармацыю аб асноўных справах, чымсьці некалькі сустрэч, арганізаваных у паасобных асяроддзях. Аднак незалежна ад гэтага, нашы паслы звяртаюць таксама вялікую ўвагу на непасрэдныя сустрэчы з выбаршчыкамі на месцы іх работы або пражывання.

У параўнанні з мінулагоднім першым паўгоддзем, сёлета адбылося больш сустрэч, на якія прыходзіла значна больш выбаршчыкаў.

Апрача сустрэч, нашы паслы ў вызначаныя дні дзяжурылі ў паасобных павятовых упраўленнях, дзе прымалі выбаршчыкаў індывідуальна.

У выніку сустрэч і дзяжурстваў у першым паўгоддзі накіравалі яны 199 інтэрвенцый у паасобныя ўстановы. Гэтыя інтэрвенцыі датычылі цэлага шэрагу спраў: пабудовы водаправодаў, рамонту дарог, будаўнічых пляцаў, а на вёсцы асабліва выйшлі справы падзелу гаспадаркі, навадненння лугоў, арганізацыі гміннай сельскагаспадарчай службы і іншыя.

Трэба сказаць, што параўнаўча невялікая колькасць пасольскіх інтэрвенцый была ўладжана станоўча. У большасці выпадкаў зацікаўленыя атрымалі адказы, у якіх падрабязна было расталкавана, чаму даная справа не можа быць уладжана па думцы скарджачага, або, калі і пры якой нагодзе можа быць яна ўладжана. Са зместу гэтых інтэрвенцый вынікае, што ў асноўным гэта індывідуальныя справы, якія раней разглядаліся ў павеце і ваяводстве, і што часта гэта справы вельмі складаныя, і пазітыўнае афармленне іх пярэчыла б існуючым законам.

Нашы паслы пасрэднічалі ў афармленні многіх спраў, высунутых начальнікамі паветаў і грамадска-гаспадарчым актывам. І так, напрыклад, прапанова насельніцтва Беластоцката павету, неаднойчы складаная да ўлад, якая датычыць будовы фрукта-тароднічнага перапрацоўчага завода ў гэтым павеце, будзе ўзятая пад увагу. Рэалізацыя гэтай інвестыцыі пачнецца яшчэ ў гэтым годзе.

За мінулы паўгадавы перыяд нашы паслы аж семнаццаць разоў, у тым ліку тры разы калектыўна, звярталіся да цэнтральных улад. Пасольскія выступленні датычыліся, між іншым, прыняцця Саветам Міністраў пастановы адносна комплекснага загаспадарання Аўгустова і рэгіёну з увагі на яго вялікія курортныя вартасці.

У сувязі з інтэрвенцыяй рабочага калектыву станцыі ПКП у Семяноўцы Гайнаўскага павету паінфармавана Міністэрства камунікацыі аб тым, што станцыя не падрыхтавана да правільнага выконвання нарастаючых заданняў. Тут праца ў асноўным адбываецца ўручную, калектыў працуе ў цяжкіх умовах і не мае асноўнага сацыяльнага і санітарнага абсталявання. Міністэрства паінфармавала, што ДОКП Варшава апрацавала праграму разбудовы і мадэрнізацыі раёна.

Трэба прызнаць, што ў выніку працы нашых паслоў палепшыліся санітарныя ўмовы ў паяздах, а некаторыя з іх на летні перыяд атрымалі буфеты з халоднымі напіткамі.

У той час, калі нашы паслы, пасля летняга перапынку, зноў прыступяць да працы, неабходна было б напомніць, што ў сустрэчах паслоў з выбаршчыкамі ці актывам павінны прымаць удзел дырэкцыі зацікаўленых аддзелаў УВ. І яшчэ адно. Сустрэчы з актывам і ўладамі павету падрыхтоўваць так, каб можна было праінфармаваць іх аб спосабе ўладкоўвання раней зробленых імі прапаноў.

А. Карпюк

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З БЕЛАРУСІ

МІХАІЛ САВІЦКІ

Міхаіл Савіцкі — вядомы беларускі жывапісец. Закончыў Маскоўскі мастацкі інстытут імя Сурыкава і пачаў самастойны шлях у жывапісе ў канцы пяцідзесятых гадоў. Асабліва напружанымі былі для яго ў творчасці апошнія дзесяць-пятнаццаць год. У гэтыя гады ім створаны галоўныя яго карціны, якія сталі падзеяй у беларускім савецкім жывапісе. Многія яго карціны паспяхова экспанаваліся на ўсесаюзных і замежных выстаўках. Яго карцінам давалі высокую ацэнку Рэната Гутуза і Давід Альфара Сікойрас. Ён лаўрэат Дзяржаўных прэмій рэспублікі і Савецкага Саюза. Яго праца „Партызанская мадона" набыта для пастаяннай экспазіцыі такім аўтарытэтным у свеце мастацкім музеем, як Дзяржаўная Трэцякоўская галерэя ў Маскве.

Міхаіл Савіцкі — удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Уражанні і перажыванні юначых год акрэслілі галоўны напрамак у творчасці мастака. Адначасова ён удзяляе ўвагу і тэме працоўнага гераізму савецкіх людзей.

Міхаіл Савіцкі жыве і працуе ў Мінску. Яму прысвоена званне народнага мастака БССР, ён выбраны членам-карэспандэнтам Акадэміі мастацтва СССР.

Уладзімір Бойка
фота **В. Казлова**

„Ураджай"

■ 1 верасня ў Гарадку адбыўся турнір Гарадоцкай і Міхалоўскай гмін. На ім выступілі жаночы харавы калектыў БГКТ з Гарадка і харавы калектыў з Міхалова. У турніры пераможцамі аказаліся гарадчане.

■ 8 верасня ў вёсцы Плёскі, што на Бельшчыне, улады Храбалоўскай гміны пры дапамозе мясцовага гуртка БГКТ і іншых арганізацый вёскі арганізавалі свята ўраджаю — дажынкі. З дакладам выступіў начальнік гміны Уладзімір Ляўко, а традыцыйны бохан хлеба прыняў сакратар гміннага камітэта ПАРП тав. Казлоўскі. У мастацкай частцы выступілі: школьнікі з Плёсак (яны пад кіраўніцтвам Люсі Васілюк падрыхтавалі цікавы мантаж), вакальная група з Плёсак і некаторыя члены гарадскога мастацкага калектыву БГКТ у Беластоку і харавы калектыў з Тэхнікума сельскагаспадарчага рахункаводства ў Бельску. Пасля спартыўных іграў распачалася народная забава пад музыку інструментальнага калектыву БГКТ з Беластока.

■ 9 верасня камісія культуры ГП падсумавала дзейнасць БГКТ у мінулым культурна-асветным годзе, падрыхтавала правілы песенных і тэатральных конкурсаў БГКТ для школьнікаў і дарослых.

■ 11 верасня прэзідыум гайнаўскага аддзела БГКТ прааналізаваў вынікі сваёй дзейнасці ў гэтым годзе. Затым прэзідыум зацвердзіў план працы да канца 1974 года. Галоўнымі заданнямі ў гэты час будзе: разбудова арганізацыі, выкананне раней зацверджаных планаў у сувязі са святкаваннем XXX гадавіны Народнай Польшчы, правядзенне сходаў у гуртках БГКТ з удзелам актыву, намаганні, каб усе члены БГКТ аплацілі членскія складчыны за гэты год. У пасяджэнні прэзідыума прымаў удзел старшыня ГП Мікалай Самоцік.

■ 11 верасня ў Гарадку пры ўдзеле старшыні ГП БГКТ Міколы Самоціка адбылося выязное пасяджэнне прэзідыума праўлення беластоцкага павятовага аддзела БГКТ, на якім была разгледжана справаздача аб дзейнасці аддзела ў I паўгоддзі гэтага года. Між іншым, было сцверджана, што многія гурткі БГКТ аплацілі ўжо за гэты год членскія складчыны (у Гарадку, Баброўніках, Паўлах, Васількове і іншых мясцовасцях), што добра была праведзена справаздачная кампанія ў гуртках. Таксама добра развівалася ў павеце мастацкая самадзейнасць з беларускім рэпертуарам. За гэты перыяд павялічылася павятовая арганізацыя БГКТ. Неўзабаве арганізуюцца новыя гурткі БГКТ у Дарожках, Цялушках, Тапалянах, Падазяранах і Дамброўках.

■ 12 верасня прэзідыум ГП прыняў справаздачу аб дзейнасці БГКТ у 1973/74 культурна-асветным годзе і правілы конкурсаў песенных і тэатральных. Гэтыя матэрыялы падрыхтавала камісія культуры ГП БГКТ.

У арганізацыйных справах, у сувязі з адыходам на іншую работу Валянціны Філіпюк і Надзі Даніловіч, на пасады інспектараў у ГП прыняты: па культурна-асветных справах — Людміла Васілюк і па справах арганізацыйных — Яўгенія Іванюк. (мх)

Праз тыдзень у „Ніве"
Васіль Быкаў —
„ПАСТКА"

Niedziela 29.IX. 6.30 Tech. Rol. Upr. rośl. 7.05 Mat. 7.40 Kurs Rol. 8.15 Przyp., radz. 8.25 Now. w domu i zagr. 8.45 Pr. dnia. 8.50 Bieg po zdrowie. 9.00 Teleranek. 10.20 Antena. 10.40 DROGI ZWYCIĘSTWA — w pr. filmy: Upadek Francji — ang. i Grenadierzy — pol. 12.05 Dziennik. 12.25 Pr. wiejski. 12.40 Piosenka dla Ciebie. 13.30 Klub Sześciu Kont. 14.10 Dla dzieci: TV Teatr Lalek — H. Januszewska „Królewskie dyrdymałki". 15.15 Nie tylko dla pań. 15.45 Refleksje ob. 16.00 Los. Toto-Lot. 16.15 Pr. rozr. 17.15 Lektury Pegaza. 17.25 Sport. 18.20 Tele-Echo. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Dobranoc dla dor. 20.25 Gra — film. TVP. 21.20 Sam na sam ze Zbigniewem Załuskim. 22.20 Sport.

Poniedziałek 30.IX. 12.45 Tech. Rol. Mat. 13.25 Mech. rol. 15.55 Nurt. Min. J. Kuberski. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Zwierzyniec. 17.25 Echo stad. 17.50 Warsz. persp. 18.05 Ja i mój pies. 18.25 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Publ. międzynar. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr TV: J. Kawalec — Tańczący jastrząb. 21.40 Światłoczuły not. 22.20 Gra H. Czerny-Stefańska. 22.30 Dziennik. 22.45 Oferty.

Wtorek 1.X. 6.30 Tech. Rol. Mat. 7.00 Mech. rol. 10.00 Siedem romansów Donii Juanity — film NRD. 11.05 Dla szkół: (kl. VII-VIII) Wych. plast. Malarstwo cz. II. 12.00 Dla szkół: (kl. IV lic.) J. pol. — L. Kruczkowski „Niemcy". 13.45 Tech. Rol. Chem. 14.30 Bot. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci. 17.10 Pr. film. 17.40 Studio Tel. Mł. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.40 Eureka. 19.10 Przyp., radz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Siedem romansów Donii Juanity — fim NRD. 21.20 Świat i Polska. 22.05 Recital Chris Monteza. 22.30 Dziennik. 22.45 Sport.

Środa 2.X. 6.30 Tech. Rol. Chem. 7.00 Bot. 10.00 Trzeci bieg — film fab. węg. 12.45 Tech. Rol. Hist. 13.25 Upr. rośl. 14.15 Nurt — Ped. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Latający Holender. 17.10 Kr. Warsz. i Maz. 17.30 P. nożna. RUCH (Chorzów) — HVIDOVRE (Kopenhaga). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 P. nożna. LEGIA Warszawa — FC NANTES (Francja) II połowa. 21.15 Trzeci bieg — film fab. węg. 22.55 Dziennik. 23.10 Sport.

Czwartek 3.X. 6.25 Tech Rol. Hist. 6.55 Upr. rośl. 7.25 Marynarze — film fab. radz. 9.00 Dla szkół: (kl. I. lic.) J. pol. Homer „Iliada". 10.00 Dla szkół: (kl. VI) Hist. W średniowiecz. Krakowie. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic.) J. pol. Tetmajer-Kasprowicz-Staff. 13.45 Tech. Rol. J. pol. 14.30 Fiz. 15.00 Mat. w szkole. 16.20 Pr. dnia. 16.25 Dziennik. 16.40 Ekran z bratkiem. 17.40 Tańczy Elżbieta Jaroń. 18.05 Kr. Warsz. i Maz. 18.20 Pr. publ. 18.50 Test — Sł. Ekonom. 19.10 Przyp., radz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr Kobra: F. Durbridge „Desperaci" cz. II. 21.20 Sport. 21.30 Czym żyje świat. 22.00 Studio przebojów. 22.40 Dziennik.

Piątek 4.X. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Fiz. 8.00 Gra — film TVP. 9.00 Dla szkół: (kl. V) Geogr. Mapa obrazem ziemi. 10.00 Janosik. 12.00 Dla szkół: (kl. VII) Geogr. Syberia kraj wielkich przeobrażeń. 12.45 Tech. Rol. Hod. zwierz. 13.25 Mech. rol. 15.55 Nurt — Filozof. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Pora na Telesfora. 17.15 Turoszów — Hirszwelde — rep. 17.45 Poradnia młodych. 18.00 Dla młodzieży. 18.25 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Krok za horyzontem cz I. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Janosik. 21.05 Panorama. 21.45 Dziennik. 21.55 Wielcy ludzie a muzyka — S. Wyspiański. 22.25 Dziennik. 22.40 Krok za horyzontem cz. II.

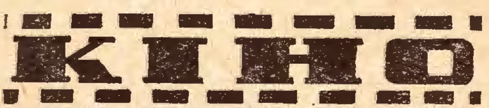
Sobota 5.X. 6.30 Tech. Rol. Hod. zwierz. 7.00 Mech. rol. 10.00 Hombre — film fab. USA. 13.45 Tech. Rol. Mat. 14.15 Mech. rol. 14.50 Pr. dnia. 14.55 Pr. I prop. 15.10 Red. Szk. zapowiada. 15.20 Kr. Warsz. i Maz. 15.40 Inf. wyd. 16.00 Dziennik. 16.10 Dla dzieci. 16.30 Klub Sześciu Kont. 17.25 Muzyka młodzieży świata. 18.05 Szare na złote. 18.30 Pegaz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 Hombre — film fab. USA. 22.05 Pr. estrad. TV NRD. 23.15 Dziennik. 23.35 Sport.

Piątek 27.IX — 15.05 Pr. dnia. 16.30 Republikańskie święto poezji. 17.35 Film seryjny. 19.30 Pr. rozr. 20.40 Sport.

Sobota 28.IX — 7.00 Pr. dnia. 8.00 Przegl. międzynar. 9.20 Przegl. film. 12.35 Film fab. 14.30 Film dok. 15.30 Filmy anim. 17.15 Piosenka — 74. 17.45 Spektakl Mosk. Teatru Satyry. 20.55 Koncert.

Niedziela 29.IX — 13.00 Koncert życzeń. 15.30 Filmy anim. 16.15 Klub film. 17.30 Film. fab. 19.30 Balet. 20.40 Koncert.

Białowieża Iluminacje — pol. 1—2. Pan Hulot wśród samochodów — franc. 3—4. Macocha — radz. 5—6.
Dubicze Cerkiewne Monolog — radz. Ogniomistrz Kaleń — pol. 2—6.
Gródek Bądź w porcie nocą — angl. 2. Poradnik matrymonialny — pol. 5—6.
Michałowo Prywatna wojna Murphiego — angl. 1—2. Dziewczyna z gór — jugosł. 3—4. Bułeczka — pol. 5—6.
Mielnik Bądź w porcie nocą — angl. 2. Poradnik matrymonialny — pol. 5—6.
Milejczyce Nie drażnić cioci Leontyny 1—2. Babie lato — bułg. 3—4. Podróż w 30-lecie — pol. 5—6.
Narew Białe czaple — bułg. Śmiech w ciemności angl. 2—6.
Narewka Spragniona miłości — bułg. Nie ma mocnych — pol. 2—6.
Nurzec Cyrk straceńców — USA. 1—2. Zuzanna i zaczarowany pierścień — NRD. 3—4. Kafe pod Minogą — pol. 5—6.
Orla Co ważne w życiu — czes. Powrót na miejsce wypadku — jugosł. 2—6.
Rajsk Ten okrutny nikczemny chłopak — pol. Młynarczyk i kotka — NRD. 2—6.
Suchowola Chłopi cz. I—II. Włoch szuka żony — włosk. 2—6.

B.Z.Graf. zam. 2557 O-3

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Сібірскія балады

Сустрэча з Масквой

Ужо раніца 18 ліпеня. А 8.30 мы прыехалі ў Маскву на Беларускі вакзал. Развітваюся з прафесарам. Выходжу на перон. Акружае мяне велізарны натоўп — людзі з дзецьмі, чамаданамі, мяшкамі. Агортвае мяне трывога. Ці сустрэне мяне нехта, ці самому трэба будзе дабірацца ў Саюз пісьменнікаў? Іду па пероне і бачу Віктара Барысава — супрацоўніка замежнай камісіі Саюза савецкіх пісьменнікаў, якога не раз я сустракаў у Варшаве; канец трывозе. Выходзім з вакзала і падыходзім да „Волгі". Едзем у гасцініцу. Барысаў расказвае аб сваёй паездцы на Кубу. Пад'язджаем да грамаднай гасцініцы „Расія". Кароткія фармальнасці, і я ўжо ў нумары. Барысаў выясняе, што да 18.00 я свабодны, а ў 18 выязджаем у аэрапорт і адтуль — самалётам у Сібір. Развітваемся з Барысавым, пераапранаюся. Іду на снеданне і а 10.40 выходжу ў горад. Я ў Маскве быў не раз і досыць добра ведаю гэты горад, вядома, мае веды адносяцца да цэнтра горада. Усю Маскву ведаць нельга, налічвае яна 8 мільёнаў чалавек і належыць да ліку найбольшых гарадоў свету.

Выйшаўшы з гасцініцы, накіраваўся я ў бок сэрца Масквы — Крэмля. Гасцініца „Расія" знаходзіцца ўсяго ў некалькіх кроках ад крэмлёўскага комплексу. Аб даўжыні адной сцяны „Расіі" найлепш сведчыць тое, што побач яе змяшчаецца аж пяць цэркваў. Прыгожыя гэта цэрквы. Адны з іх рэстаўрыраваны, другія стаяць у рыштаваннях. Пстрыкаю апаратам, і пасажам паміж гасцініцай і царкоўкамі іду ў бок караля маскоўскіх цэркваў — сабора Васіля Блажэннага, які знаходзіцца пры Краснай Плошчы. Аказваецца, што сабор, як заўсёды, забіты экскурсіямі, у сувязі з гэтым раблю толькі некалькі здымкаў і не стараюся прабіцца ў сабор, тым болей, што быў я ў ім не раз. Прыглядаюся да Краснай Плошчы і крэмлёўскіх вежаў. Усе ў рамонце. Плошча застаўлена вагонеткамі, машынамі, інструментамі, цэментам. Большасць крэмлёўскіх вежаў у рыштаваннях. Музей Леніна прыкрыты пластамі фоліі. Ідзе вялікі рамонт, аднаўленне крэмлёўскага комплексу.

Уваходжу ў славуты Універмаг — грамадны магазін, які адным сваім бокам прытуляецца да Краснай Плошчы. Таўкуся сярод грамаднага натоўпу. Шукаю прылаўка, дзе прадаюцца сшыткі. Патрэбны для запісаў. Знаходжу з вялікімі цяжкасцямі. Нельга нідзе даступіцца. Усюды мора людзей. Хаджу і думаю: колькі людзей абслугоўвае магазін і колькі людзей яго наведвае? Колькасць наведвальнікаў акрэсліваю на 5—10 тысяч. Заўважаю некалькі больш свабодных прадаўцоў. Пытаю іх аб тым, колькі людзей абслугоўвае Універмаг. Ніхто не ведае. Урэшце бачу шыльду „Адміністратар", уваходжу і пытаю:

— Колькі чалавек працуе ў магазіне?

— Сем тысяч, — адказвае.

— А колькі людзей штодзённа наведвае магазін?

— У сярэднім 250 тысяч.

Значыць, памыліўся я больш як на 200 тысяч.

Як п'яны, выходжу на вуліцу. Доўга хаджу сярод грамаднага натоўпу. Горача. Урэшце даходжу да помніка Маякоўскаму, які характарызуецца тым, што не мае пастумента. Маякоўскі стаіць амаль на зямлі. Так, як бы быў адным з нас, адным з прахожых. Стаю, і прыпамінаецца мне верш паэта, у якім выявіў ён сваё непрыхільныя адносіны да помнікаў:

Мне напляваць на бронзы
многапуддзе,
Мне напляваць на мрамарную слізь.
Падзелім славу, мы сваі жа людзі,
Няхай агульным памятнікам будзе
Ў баях узнесены сацыялізм.

Вяртаюся ў гасцініцу паабедаць і адпачыць перад падарожжам у Сібір.

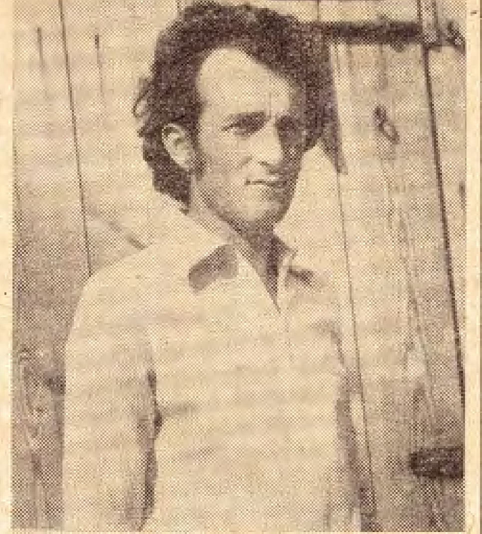
Алесь Барскі

Людзі добрай работы

АНАТОЛЬ АНІШЧУК

Да перадавых гаспадароў у гміне Кляшчэлі Гайнаўскага павету належыць малады селянін з вёскі Белая Страж — Анатоль Анішчук. Яму 34 гады. На сваёй 14-гектаравай гаспадарцы гадуе ён 23 свінні, 8 кароў, каня-прыгажуна. Малады беластражаўскі гаспадар прадае ў сярэднім дваццаць свіней у год, 1500 кілаграмаў збожжа і 2500 кілаграмаў бульбы. Апрача таго, на пункт скупкі дастаўляе кожную раніцу 25-30 літраў малака (3,8% тлушчу).

Высокіх ураджаяў Анатоль Анішчук дабіўся дзякуючы сваім агратэхнічным ведам, якія атрымаў у сельскагаспадарчай школе і на ўласных доследных палетках. Пры дапамозе агранома вядзе ён доследныя палеткі з двума сартамі бульбы — „Флісак" і „Эпоха", аўсом „Пшэбоем", жытам „Хробрым" і ў апошні час з ячменем. Пад збожжавыя культуры падсявае 1600 НПК у чыстым складзе.

Працалюбівы селянін ў мінулым годзе закончыў будаваць новую стадолу. Усе будынкі яго накрытыя чарапіцай. Працу аблягчае сабе пры дапамозе некаторых уласных сельскагаспадарчых машын: сячкарні, млынка-сьрутоўніка, касілкі, бульбакапалкі і іншых.

Анатоль Анішчук самастойна пачаў гаспадарыць пасля смерці бацькі.

За высокія прадукцыйныя поспехі ён быў узнагароджаны дыпломам ад імя павятовых адміністрацыйных улад.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

З сям'і матэматыкаў

У агародчыку васьмікласнай зборнай школы ў Нурцы, што ў Бельскім павеце, у гэты асенні час ірдзіста ззяюць гваздзікі, гладыёлусы, ружы. У час перапынку дзеці на спартыўнай пляцоўцы гуляюць у „два агні" або праходжваюцца па сцежках квітнеючага агародчыка.

— Паходжу я з сялянскай сям'і з вёскі Аўгустова каля Бельска, — расказвае настаўніца матэматыкі **Зоя Мартынюк.** — У бацькоў было нас толькі дзве — сястра і я. Так ужо склалася, што мы абедзве закончылі Агульнаадукацыйны ліцэй з беларускай мовай навучання ў Бельску. Зрэшты, не толькі мы, для большасці жыхароў бельскіх вёсак гэты ліцэй з'яўляецца сваёй, роднай, інакш кажучы „сямейнай школай". Мая сястра, магістр матэматыкі Валянціна Анацік, працуе цяпер настаўніцай у эканамічным ліцэі ў Осне Любускім каля Суленціна ў Зялёнагурскім ваяводстве. Я таксама пайшла ў яе сляды. У 1957 годзе закончыла ліцэй і пачала працаваць настаўніцай. Вучыла ў Шчытах, Кнарыдах, Паўлах, Сабяціне, а вось ужо восьмы год працую ў Нурцы. За гэты час я экстэрнам закончыла педагагічны ліцэй і завочна матэматычнае аддзяленне Настаўніцкай студыі ў Беластоку. Цяпер збіраюся пачаць магістэрыюм.

— Што схіліла вас да матэматыкі?

— Ведаеце, яшчэ ў пачатковай школе я надта любіла матэматыку, а ў беларускім ліцэі гэтая схільнасць яшчэ больш паглыбілася. Вучыла мяне тады настаўніца матэматыкі Ірына Лукашэвіч. Падрыхтоўваючыся па гэтаму прадмету да заняткаў, для мяне заўсёды хапала праслуханага ўрока і запісу ў сшытку. І вось я звязала сваё жыццё з гэтым прадметам і не шкадую.

— Матэматыка ўсё ж не належыць да лёгкіх прадметаў. Як вы ўласнае зацікаўленне матэматыкай перадаеце сваім вучням?

— Перш за ўсё працую сістэматычна і настойліва над кожным раздзелам гэтага прадмета і прывіваю гэта сваім выхаванкам. Матэматыка патрабуе пільнай увагі і працавітасці. Найчасцей прымяняю праблемны метад навучання з працай у групах. Супольная праца прыносіць і мацнейшым і слабейшым вучням у роўнай ступені вялікую карысць. Але не абмяжоўваюся толькі ўрокамі. Вось для прыкладу, некалькі год таму быў у мяне слабы вучань па прозвішчу Базылюк, імя ўжо не памятаю. Аднойчы, едучы капаць бульбу ў ПГР-ы Вандалін, завяла я з ім размову пра матэматыку, прыгадала, як трэба працаваць над гэтым прадметам. Хлопец узяўся за работу і з бегам часу стаў вельмі добрым вучнем. Такіх прыкладаў ёсць у маёй шаснаццацігадовай настаўніцкай практыцы многа. Зрэшты, нашы выпускнікі заўсёды не маюць цяжкасцей з гэтым прадметам ні ў сярэдніх, ні ў вышэйшых школах.

— А што ў вас выклікае назва „Бельскі беларускі ліцэй"?

— Успаміны аб самых прыгожых гадах у маім жыцці, гадах працавітых і радасных. Не забываю я пра свой ліцэй. Ды не толькі я адна. У нашай школе працуюць аж тры выпускнікі гэтага ліцэя. Штогод мы кіруем найлепшых нашых выхаванкаў якраз у гэты наш ліцэй. Вось і сёлета пайшлі туды вучыцца Ірына Барташук, Вера Гапанюк, Людміла Хмур і іншыя — у суме шэсць нашых найлепшых выпускнікоў.

Размаўляў **Мікалай Гайдук**

Беларуская літаратура — Аляксандар Баршчэўскі

Нашаніўская пара

МАКСІМ БАГДАНОВІЧ — ЧАСТКА XIX

Фальклорныя творы. Другая серыя фальклорных твораў — гэта творы, якія і праблематыкай і стылістычнымі асаблівасцямі звязаны з народнай паэзіяй. Зрэшты, трэба падкрэсліць, што ў гэтую серыю ўваходзяць вершы з рознай тэматыкай. Факт гэты дазваляе падзяліць гэтую серыю на некалькі груп. У першую групу можам увясці тыя вершы, у якіх выступаюць драматычныя або трагічныя элементы: няшчаснае каханне, смерць. Да гэтай групы залічваем наступныя вершы: „Белым кветам адзета каліна", „У мясцечку Церасцечку не званы гудзяць", „Ой грымі, грымі, труба, уранку рана", „Ой, скацілася зорачка, скацілася", „Максім і Магдалена". Вершы гэтыя даволі разнародныя па сваёй тэматыцы і па выступаючых у іх героях. Аднак аб'ядноўвае іх матыў чалавечага страху, няўдачы, расчаравання, смерці. Частка названых вышэй твораў — гэта вершы, прысвечаныя няшчаснаму каханню. Да гэтых твораў трэба залічыць: „Хоць і зорачка — ды не вячэрняя", „Максім і Магдалена", „Ой, скацілася зорачка, скацілася", „Белым кветам адзета каліна", „У мясцечку Церасцечку — не званы гудзяць".

У першым вершы гэтага цыкла „Хоць зорачка — ды не вячэрняя" Багдановіч выкарыстоўвае тыповыя для народнай песні прыёмы параўнання дзяўчыны і зоркі. Верш гэты — па сутнасці эскіз, у якім многа недасказанага. Драматычны элемент у творы нязначны. Нічога не ведаем аб героях твора, вядома толькі, што дзяўчына „прападае праз каханка" — мабыць, прападае праз няўдачнае каханне.

Узмоцнены драматычны элемент выступае ў творы „Максім і Магдалена". Твор гэты мае спецыфічны фармальны характар. З'яўляецца ён па сутнасці народнай баладай. Балады такія спяваліся ў мінулым часта вандроўнымі лірнікамі, або скамарохамі-камедыянтамі. У баладах гэтых заўсёды мусілі выступаць праявы класавай няроўнасці, зайздрасці, гарачага кахання, здрады, смерці. Некаторыя з гэтых прынцыпаў прымяніў у сваім творы Багдановіч. У баладзе Багдановіча бачым каларытную, моцна зарысаваную фігуру Максіма, які п'е з дружынай у карчме і публічна заяўляе аб сваім каханні да дачкі ваяводы Магдалены. Карчмарка Сара даносіць аб гэтым ваяводзе. Ваявода прысылае слуг, якія хватаюць Максіма і казняць яго. Максім аднак перад смерцю паспявае выкрыць сваю драму, сваё каханне і да Магдалены, і да зямлі, і да дзетак. Усе яго слоўныя арацыі дасканала наблізаны да народных плачаў, да народных галашэнняў, з якімі, мабыць, Багдановіч быў дасканала азнаёмлены. Апошняя васьмірадковая страфа верша — гэта лямант самога паэта, які ўжальваецца над смерцю Максіма.

Падобны змест мае верш „У мясцечку Церасцечку не званы гудзяць". Гэта таксама па сутнасці народная балада. Аднак не мае яна такога разгорнутага сюжэта, як „Максім і Магдалена". З верша даведваемся аб забітым Янкустральцы: „Галава яго прабітая, усё крывёю залітае". Над Янкам шуміць толькі сасонка, і з яе шуму даведваемся, што прычынай смерці Янкі былі яго залёты да маладзіц. Верш гэты ад пачатку да канца ўтрыманы ў стылі народнай былі, народнага сказу аб драматычным здарэнні, звязаным з адносінамі паміж мужчынам і жанчынай.

Наступны верш гэтага цыкла пачынаецца ад слоў: „Белым кветам адзета каліна". У адрозненні ад двух папярэдніх вершаў галоўнай гераіняй гэтага твора з'яўляецца дзяўчына. У вершы выкарыстаны народны прыём упрошчанага дыялага і пастаяннага супастаўлення чалавека і дрэва, гэта значыць, дзяўчыны і каліны. Верш канчаецца страфой, якая інфармуе аб смерці гераіні. Дадумоўваемся, што прычынай смерці было няшчаснае каханне:

„А калі абляцела каліна, —
Атруцілася зеллем Марына,
І, як месяц далёкі, бледна,
У дамавіне ляжыць яна".

Верш „Ой скацілася зорачка, скацілася" — гэта амаль „жывое" народнае галашэнне. Багдановіч дасканала ведаў спецыфічны від беларускага фальклору — галашэнні. Відаць, цікавілі яго праявы парадаксальных элементаў у галашэннях. Нярэдка жонка, плачучы над памершым мужам або маці — над памершай дачкой, разам з вельмі істотнымі справамі закраналі малаважнае, а з пункту гледжання пастаронняга слухача — смешныя рэчы. Верш Багдановіча — гэта, мабыць, плач-галашэнне маці над памершай дачкой. Паслухайма:

„Ой скацілася зорачка, скацілася,
Ты ушла ад нас — і не прасцілася,
Не прасцілася, не развіталася,
І куды ушла — не сказалася.
Я ж цябе лячыла, даглядала,
На снег нагаворны клала,
Праз хамут прадзявала,
Ліпавым цветам паіла.
Чаму ж ты мне гэтак зрабіла?.."

Кожны, хто чуў сапраўднае народнае галашэнне, прызнае, што Багдановіч дасканала захаваў у сваім вершы яго аўтэнтызм.

Апошні верш данай групы „Ой грымі, грымі, труба, у ранку рана". Гэта тыповы, народны элегійны верш аб салдаце Яне, які знайшоў смерць у чужым краі. Верш характэрны сваім настроем. Смерць салдата трактуе ён як нешта натуральнае і непазбежнае. Згэтуль вынікае і зварот да жонкі, каб не плакала, бо

„Ён знайшоў другую жонку,
Чужую старонку, —
Ў чыстым полі з ёй пабраўся,
куляй заручаўся".

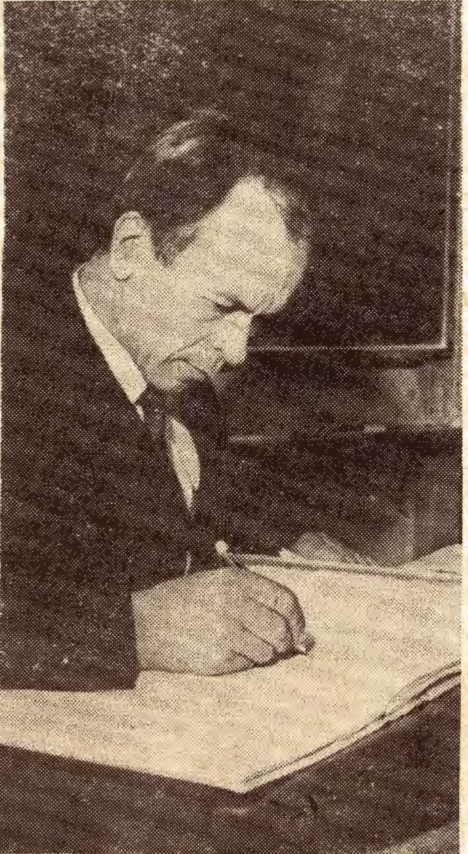
© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ВІТАЕМ ПЕРШЫ З'ЕЗД ВЫПУСКНІКОЎ

Выхаваўца ўсіх нас

Пачынаючы ад 1949 года, няспынна на адным і тым жа пасту — настаўнік фізікі ў Бельскім беларускім ліцэі. Адзін з найбольш справядлівых педагогаў — так сцвярджаюць у адзін голас усе, каго вучыў. Ставіў і ставіць заслужаныя пяцёркі і заслужаныя двойкі. Не кіраваўся ніколі эмоцыямі, схільнасцямі, звычкамі. Яго лекцыі — матэматычна сціслыя і паэтычна вясёлыя. Многія з нас — не фізікі і не матэматыкі, а назаўсёды будуць помніць вершаваную формулу закону Архімеда на ўкраінскай мове: „Каждэ тіло впэртэ в воду...“

У 1946 годзе Рыгор Анацік, родам з вёскі Аўгустова (5 км за Бельскам),

сялянскі сын, закончыў Бельскую беларускую гімназію. На здымку з першага ўласнага выпуску ў 1952 годзе выглядае, як і тады, пасля гімназіі, маладым хлопцам. І цяпер, пасля 20 ужо выпускаў — прыветлівы, прылюдны, з сімпатычнай усмешкай. Толькі валасы мясцамі пабялелі. „Гэта за заслугі“, — смяецца.

„Столькі год у адной школе, ніколі не падумалі Вы аб змене?“ — пытаю. „Падумаў, — адказвае — падумаў аднойчы, што някепска было б працаваць у школе ў сваёй вёсцы, блізка, зручна, не трэба кожны дзень ехаць веласіпедам, часам на матацыкле, круціць па 5 км туды і назад“.

Думка, на шчасце, не была сур'ёзная і гэты цэнены ўсюды настаўнік далей штодзень прыходзіць з сваёй вёскі ў ліцэй. Дырэктар гаворыць: вопытны, вельмі любімы моладдзю, спакойны, разважны, працавіты.

Шматгадовы намеснік дырэктара, а цяпер няштатны намеснік дырэктара. Вышэйшую адукацыю па фізіцы атрымаў у Гданьску.

З'яўляецца адзіным настаўнікам, які прыйшоў у ліцэй 1 верасня 1949 года. І верны астаўся школе і яе моладзі да І з'езду выпускнікоў. Нязменны і любімы выхаваўца ўсіх нас.

А фізіка? Нават тыя, хто ўсе гады пасля матуры не меў дачынення з фізікай, усё ж з гонарам і ўнутраным задавальненнем успамінаюць і Паскаля, і Ома, і Юнга, і Ньютана і іх геніяльны ўклад у нашу цывілізацыю.

Гаварылі неяк з братам пра тэорыю адноснасці Эйнштэйна. Дачка-ліцэістка адгукнулася: „Наш фізік казаў, што нават спецыялісты не надта разбіраюцца ў гэтай тэорыі“.

„Але наш фізік, — падумала я пра Анаціка (так іменна падумала — „наш“), добра разбіраецца“.

Вера Леўчук

Слаўны духавы

Шмат год існаваў у ліцэі слаўны духавы аркестр. Удзельнік абсалютна ўсіх павятовых і гарадскіх урачыстасцей і дэманстрацый, а таксама многіх ваяводскіх. Іграў і ў іншых паветах. Экзамен у Беластоку здаваў на арганізацыйным з'ездзе БГКТ у 1956 годзе. Якія ўсхваляваныя былі нашы хлопцы!

Набліжэнне аркестра жыхары Бельска пазнавалі па гуках марша „Вараг“ у апрацоўцы праф. Баляслава Мяшальскага. Гэта ён (пакойны ўжо), сімпатычны бельскі прафесар музыкі з дырэктарам Яраславам Кастыцэвічам рука ў руку стварылі гэты аркестр у ліцэі.

Аб Мяшальскім адзін з былых музыкантаў гаворыць: „Ён, помню, хадзіў толькі, прыглядаўся і біў па пальцах, як хто няправільна трымаў інструмент“.

Была гэта праца. Па дзве гадзіны амаль кожны дзень пасля ўрокаў, а яшчэ ўдзел у розных урачыстасцях ці акадэміях. Дадому вярталіся ў 9—10 гадзін вечара, некаторым трэба было далёка ісці ў вёскі. Нават баяліся, бо каля могільнікаў праходзілі, а там, як гаварылі, і страшна. „Гэта часам добра было нават, — успамінае цяперашні юрыст, — не падрыхтуешся да ўрока і кажаш: таму, што ўчора ў аркестры доўга іграў“.

Часам здаралася, што настаўнік дараваў, а часам і ляцелі двойкі. Ды зноў цікавая рэч, што хлопцы, якія ігралі ў аркестры, былі наогул добрымі вучнямі, часта выдатнікамі, і ўсе скончылі школу, а большасць пайшла і далей вучыцца.

Сатысфакцыя вучняў, што ігралі ў аркестры, была вялікая. Былы ўдзельнік гаворыць: „Чуўся чалавек музыкантам, а яшчэ і тое важна, што вучняў-аркестрантаў і дырэктар любіў. І тое лічылася і падабалася, што ішоў чалавек на чале розных паходаў, або сядзеў на паказ на акадэміях“.

З інструментамі не расставаліся хлопцы і на канікулах. Усё вучыліся. Бралі дадому на вёскі. „Бывала, уся вёска сходзіцца ў хату, а хлопец іграе, аж хата трасецца“.

З Відава было многа здольных музыкантаў і многія ігралі ў аркестры: Пеця Сідарук, Вася Белаказовіч, Ваня Артымовіч.

„А помніш, як відаўцы не дапускалі іншых? Калі арэхаўцы пайшлі ў аркестр, дык відаўцы іх білі“, — успамінае арэхавец.

Была вялікая канкурэнцыя, шмат хлопцаў пхалася ў аркестр, а выбіралі найлепшых. Аркестр налічваў 35-40 асоб — адны хлопцы.

Найбольш вядомы быў Яраслаў Герба. Высокі хлопец, выдатны вучань (цяпер навуковы супрацоўнік Вышэйшай інжынерскай школы ў Беластоку). Іграў на найбольшай трубе — басе. „А Пракапюк Коля доўга насіў бубен і ўсё вучыўся. Зноў добра біў на бубне Санька Пугацэвіч — цяпер у Беластоку, закончыў СГПіС“.

Гаворыць другі: „А помніш, як Сцёпка Шчурэўскі цудоўна свістаў польку. Я найперш не верыў, што гэта ён губамі“.

Калі выязджала моладзь капаць бульбу ў вёску, аркестр ехаў таксама. Сцёпа свістаў польку, аркестр прыграваў, а людзі, задаволеныя, частавалі іх бульбай і мёдам.

Цікавы перыяд у жыцці аркестра быў, калі вёў яго адзін з вучняў — Ванька Верамеюк. Сам іграў у аркестры яшчэ ад пачатковай школы. Калі быў кіраўніком, ішоў на чале аркестра і даваў патрэбныя знакі.

Аркестр жыў!

А цяпер на складзе ліцэя, як чуем, жывуць яшчэ тыя даўнія заслужаныя інструменты і гудуць яны нячутна аб мінулай сваёй славе.

Запісана ад былых музыкантаў: Івана Місеюка з *Відава, ліцэй закончыў у 1958 г., потым закончыў Варшаўскі універсітэт, магістр права, і* Юркі Федарука *з Арэхавіч, ліцэй закончыў у 1960 годзе, потым закончыў Варшаўскі універсітэт, магістр права. Абодва працуюць у Беластоку, абодва ёсць на нашым здымку.*

АПОШНІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

Паводле дадзеных за 1973/74 г., моладзь з вёскі складае 70 працэнтаў вучняў ліцэя. Гэтыя маладыя людзі прыйшлі наогул з бельскіх, — але таксама з гайнаўскіх і сямяціцкіх вёсак. 25 працэнтаў — гэта выпускнікі пачатковай беларускай школы № 3 у Бельску.

90 працэнтаў усіх вучняў ліцэя — беларусы (дадзеныя за 1972 г.).

З Праграмы ўдасканальвання дыдактычна-выхаваўчай працы прынятай педагагічным саветам ліцэя 29-30.VIII. 1972.

*

Удзел вясковай моладзі ў агульнаадукацыйных ліцэях у краіне складае толькі 14 працэнтаў, (параўнай з вышэйшым).

З Матэрыялаў краёвай канферэнцыі дырэктараў агульнаадукацыйных ліцэяў з 11.VI.73, даклад др М. Ратая.

Год 1973/74 даў 93 выпускнікоў. Гэта рэкордны лік у гісторыі школы. Будучыя гады прынясуць новыя рэкорды, бо ў школьным годзе 1974/75 ад 1 верасня навуку пачало ў чатырох першых класах 125 чалавек.

Ступень пераходу вучняў у наступны клас — 96,5 працэнта (дадзеныя за год 1973/74).

Сярэднегадавы адсеў (гэта значыць — колькі ў час школьнага года пакідае школу) — 0,9 працэнта.

У краіне адсеў гэты раўняўся 5,8 прац. (1972/73 г.), а ў Варшаве — 0,8 прац.

— Так што мы раўняемся да Варшавы, — трыумфальна падкрэслівае дырэктар ліцэя мгр Аляксей Карпюк.

(вл)

Радасны першы дзень у новым будынку ліцэя на вуліцы Капэрніка 4.

ВЫПУСКІ

Год	Лік выпускнікоў
1946	80 — гімназія 12 — ліцэй
1952	21
1953	38
1954	37
1955	35
1956	47
1957	39
1958	33
1959	28
1960	26
1961	40
1962	37
1963	58
1964	44
1965	48
1966	72
1967	74
1968	65
1969	68
1971	53
1972	56
1973	93

Красоўскія

20 працэнтаў настаўнікаў Бельскага беларускага ліцэя — гэта яго былыя выпускнікі. Пасля розных вышэйшых школ вярнуліся яны працаваць сюды. Для некаторых з нас, сабраных сёння тут на з'ездзе, яны проста калегі, для іншых былі настаўнікамі. Сёння аднак падаем сабе рукі, як сябры, як выхадцы з адной сям'і.

Сярод настаўнікаў ліцэя заўсёды, а сёння сярод нас, сустрэнем адну цікавую сям'ю: К р а с о ў с к і я — (па старшынству працы ў школе) Мікалай — працуе ад 1956 г., Марыя — ад 1965 г., Зіна — ад 1967 г.

Мікалай і Зіна — брат з сястрой (на здымку), нарадзіліся і раслі ў вёсцы Кнаразы. Было іх толькі двое ў бацькоў. Мікалай — магістр матэматыкі, закончыў Вышэйшую педагагічную школу ў Аполі і ўжо столькі год няспынна выкладае ў ліцэі матэматыку.

„Вельмі здольны, — заўсёды паўтараў яго і наш былы дырэктар, пакойны Яраслаў Кастыцэвіч, — а галоўнае, бачыце, што вярнуўся ў сваю школу“.

Зіна — магістр беларускай філалогіі, закончыла Варшаўскі універсітэт, прыйшла працаваць у сваю школу, каб прадаўжаць вялікую і прыгожую традыцыю ў навучанні роднай мовы і літаратуры.

Марыя — жонка Мікалая, закончыла Гайнаўскі беларускі ліцэй, потым СН у Элку, а ў ліцэі вядзе фізкультуру. Цяпер студэнтка-завочніца Акадэміі фізічнага выхавання ў Варшаве. На здымку яе не бачым, хоць вельмі хацелася нам зрабіць поўны сямейны здымак Красоўскіх з Бельскага беларускага ліцэя. Марыя была якраз на занятках у АВФ.

(вл)

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

БЕЛАРУСКАГА ліцэя ў БЕЛЬСКУ!

У ліцэі заўсёды працвітала мастацкая самадзейнасць. Існаваў 100-асабовы хор і танцавальны гурток. На здымку: нейкі фрагмент нейкага танца (здымак архіўны). Злева — стаяць: Зіна Сідарук, цяпер выдатны інжынер, будаўнік Усходняй сцяны ў Варшаве, Раіса Шум — цяпер галоўны бухгалтар у Бельску, прыселі: Лідзія Базылюк — цяпер навуковы працаўнік Філіяла Варшаўскага універсітэта ў Беластоку і Валянціна Пяткевіч — вышэйшую адукацыю атрымала ў Гданьску, там жа і працуе. (Усе прозвішчы — дзявочыя).

Памяць жыве

У Бельску на Кляшчэлеўскай шашы знаходзяцца будынкі вялікай бальніцы з пяццю аддзяленнямі: унутраным, дзіцячым, заразным, хірургічным, радзільным. У кожным ляжаць хворыя. У кожным лекары і медсёстры праходзяць ціха ў сваіх белых халатах, глядзяць, слухаюць, памагаюць.

З нагоды I з'езду выпускнікоў Бельскага беларускага ліцэя і гімназіі пацікавіліся мы працуючымі ў гэтым шпіталі выпускнікамі гэтай школы. Сустрэлі нас сардэчна і аб многім расказалі лекар унутраных хвароб Анна Зенюк і старэйшая медсястра на аддзяленні Марыя Пракапюк. Анна Зенюк працуе тут 4 гады, а Марыя Пракапюк — 10. Ад іх мы даведаліся, што ў гэтай жа бальніцы працуюць іншыя выпускнікі беларускага ліцэя, лекары Андрэй Евец, Тацццяна Зелянкевіч, Яўгенія Пахвіцэвіч — ардынатар аддзялення заразных хвароб, Галіна Артысевіч — намеснік ардынатара на радзільным аддзяленні, лекар з I і II ступенню спецыялізацыі.

Медсёстраў усіх і пералічыць немагчыма. Іх у бальніцы каля 30. Паспелі запісаць толькі некаторыя прозвішчы: Вера Качэўская (Міранюк), Людміла Галёнка, Валянціна Нікалаюк, Галіна Сакоўская-Барадзёнак, Вера Баўла-Шаховіч, Зіна Федарук, акушэркі: Марыя Нікіцюк-Васілеўская, Раіса Гладкевіч, Марыя Гладкевіч.

Так склалася, што др Андрэй Евец рабіў складаную аперацыю, др Яўгенія Пахвіцэвіч (даўней Міранкевіч) выехала ў Венгрыю, Таня Зелянкевіч (Рыбак) таксама занята, а Галіна Артысевіч ляжыць хворая. Адведалі мы ўсё ж др Артысевіч на яе прыватнай кватэры і не шкадуем. Цудоўная, хвалюючая гадзіна! Др Галіна пакульгвала і неяк дзіўна сядзела на крэсле, ды нам найважнейшае было тое, што расказвала. Прынесла старыя здымкі, помніць сваіх сяброў і сябровак па прозвішчу, ведае, дзе вучыліся, што робяць, дзе жывуць, які лёс кожнага.

Др Галіна Артысевіч.

Закончыла IVa клас Бельскай беларускай гімназіі ў 1946 годзе, потым Медыцынскую акадэмію ў Любліне. „Ах, IVa — быў самы вясёлы клас“, — уздыхае. Так называўся? „Так Яраслаў Васільевіч назваў нас у 1945 яшчэ годзе“.

Два дні да яго смерці сядзела доктар ля ложка свайго дырэктара ў бельскай бальніцы. „Помніце, Яраслаў Васільевіч, IVa?“ — спытала. „Ах, дарагая, помню — самы вясёлы клас. І ніколі не забуду“.

„Яраслаў Васільевіч заўсёды вельмі цікавіўся жыццём моладзі. Бывала, — гаворыць др Галіна, — распытвае вучняў пра ўсе іхнія справы. Расказваюць яму. Слухае ўважліва і нарэшце: „Ну, хопіць аб гэтым, скажыце, што ў вас чуваць на любоўным фронце?“

20 год працуе ўжо др Артысевіч у Бельску, а не можа забыць тых дзён гімназісткі. Памяць цудоўная. Ці толькі памяць? „Нас так выхоўвалі, каб ведаць пра сваіх сяброў, каб помніць пра іх. Нешта такое было ў той школе, што асталося глыбока ў сэрцы“.

Як непарыўная традыцыя і сімвал, прагучэлі словы з паэмы Я. Купалы „Курган“. Др Галя, усхваляваная, з дасканалай дэкламатарскай тэхнікай успомніла:

> Паміж пустак, балот беларускай зямлі,
> На ўзбярэжжы ракі шумнацечнай,
> Дрэмле памятка дзён, што ў нябыт уцяклі,
> Удзірванелы курган векавечны“.

І ўспомнілася мне тады, як шматгадовы незабыўны настаўнік беларускай мовы ў ліцэі Ілья Захаравіч Бернат укладаў у галаву свайму класу, які назваў „джунгляй“ (адны хлопцы — вельмі здольныя, але і вельмі неспакойныя): „Не навучыцеся „Кургана“ — двойку дам“.

Хлопцы навучыліся і неяк на вялікім перапынку магутнымі галасамі заспявалі „Курган“ на мелодыю ні то „Стеньки Разина“ ні то „Варяга“. Ілья Захаравіч насупіў бровы, круціў галавой, вочы весела смяяліся і, задаволены, паўтараў; „Ой, джунгля, джунгля“.

З гэтай „джунглі“ выйшла шмат выдатных людзей, як для прыкладу, Яўген Главацкі, Пётр Верамеюк, Пётр Панасюк, Аляксандр Міранюк, Вячэслаў Асіпюк, Сцяпан Адынец, Мікалай Юзэфчук і іншыя.

Міхась Хмялеўскі
Вера Леўчук

У асабістым архіве Яраслава Кастыцэвіча

Пакуль не ўбачыла, не думала, што такі багаты ён, гэты архіў. Тысячы дакументаў, розных па форме, велічыні, характару, гатунку і зместу. Ад малых да вялікіх. Пісаных сотнямі рук і пісаных уласнаручна дырэктарам. Лісты, поўныя эмоцыі, і толькі спіскі вучняў і выпускнікоў. Вясёлыя, смешныя і сумныя. Накінутыя нататкі і планы.

Здымак з подпісам „На памяць дарагому настаўніку і выхаваўцу Яраславу Васільевічу ад Соні (Коршак) і Зоі (Асіпюк). Харкаў 22.XII.1953 г.“

Найбольш паштовых картачак і лістаў ад людзей, якія некалі былі яго вучнямі. І ў якіх яны здалёк пішуць, што помняць, яшчэ раз дзякуюць, жадаюць добрага здароўя і шмат шчаслівых год жыцця. Пішуць пра сваю работу, свае дасягненні, а таксама пра свае няўдачы. Ёсць паштоўкі на Дзень настаўніка і на розныя святы. Лісты зусім прыватныя, ад сэрца, на добры ўспамін. Тысячы каляровых паштовак, пісаных па-беларуску, па-польску і па-руску.

Вось каляровая паштоўка, напісаная ў Балгарыі з паведамленнем, што добра адпачывае. Вось аздобная святочная тэлеграма з цёплымі словамі з Варшавы, вось ліст з войска, што хлапец трымаецца бадзёра, так „Як Вы вучылі“, вось паштоўка ад вучонага з Вроцлава і ад інжынера з Варшавы, ад студэнткі з санаторыя, што ўжо паздаравела, і ад дзяўчыны з Аўстраліі. Вось вялікі і вельмі моцны верш, прысвечаны „дарагому настаўніку“. Колькі ў ім самых добрых, самых светлых пачуццяў!

Вось у архіўным альбоме фотаздымак, дзве прытуленыя студэнткі з Харкава, а тут зноў хлопцы ў лодцы на рэчцы, (відаць, у час канікул). А подпісы ўсюды: „Шматпаважанаму і дарагому дырэктару і настаўніку на доўгую памяць...“

Некаторыя рэчы з архіва прадстаўляем на з'ездаўскай выстаўцы ў холе Бельскага беларускага ліцэя. Рэдакцыя складае падзяку дачцы дыр. Кастыцэвіча — Святлане Сычэўскай, што адкрыла архіў прадстаўніку рэдакцыі. (вл)

Бельскі беларускі ліцэй. Здымак з подпісам Н. Несцяровіч, падараны „з сардэчнай падзякай за працу“ дырэктару Кастыцэвічу ў 1965 годзе.

Фрагмент матуральнага экзамена. Другі на здымку — Юрка Каліна, цяпер начальнік Бельскай гміны, здае матуральны экзамен.

Памятны здымак выпуску 1952 года. Быў гэта першы выпуск аднаўленага ліцэя з 1949 года.

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

НАСЛЕДНІК ПРЫЗАБЫТАГА МАСТАЦТВА

Кастусь Цялушэцкі, ураджэнец Новага Ляўкова Гайнаўскага павету, па прафесіі столяр. Веды і вопыт атрымліваў у гайнаўскай прафесіянальнай школе і ў суседа М. Ваканача, які шмат гадоў вядзе высокамеханізаванае сталярскае прадпрыемства. Малады столяр яшчэ ў школе, а пасля ўжо ў шырэйшым маштабе на мэблевай фабрыцы ў Гайнаўцы пачаў з вялікай ахвотаю і зацікаўленнем займацца забытай галіной мастацтва — інтарсіяй. Больш зразумела — аздабленнем вырабаў з дрэва арнаментамі, з розных па колеру і „ўсаленню" тоненькіх кусочкаў часцей за ўсё экзатычнай драўніны. Пры тым неабходная амаль ювелірная дакладнасць, немалы вопыт і мастацкія здольнасці.

Кастусь Цялушэцкі навучыўся рабіць па-мастацку падборку розных колераў і адценняў драўніны і пры такой кампазіцыі стварае каляровыя карціны без ніякай — ні акварэльнай, ні алейнай

фарбы. Усё гэта прыкрываецца палітурай і карціна выглядае, нібы была ўзята пад шкло ў рамкі.

Ляўкоўскі наследнік забытага мастацтва палюбіў працу над такімі арыгінальнымі карцінамі. Стварае ён карціны перш за ўсё на базе пушчанскага фальклору. Многія з карцін знаходзяцца ў яго на кватэры. Многія падарыў ён знаёмым з горада і тыя аздобілі імі свае гарадскія кватэры.

Кастусь Цялушэцкі намераны больш выкарыстоўваць гэты від мастацтва пры вырабе хатняй мэблі, а нават сувеніраў. На яго думку, у Гайнаўцы неабходна стварыць цэнтр па выкарыстоўванню інтарсіі ў масавай прадукцыі хатняй мэблі, сувеніраў, у творчасці мастакоў-прафесіяналаў і мастакоў-аматараў. Пакуль што адкіды каштоўнай фанеры на гайнаўскай мэблевай і на фабрыцы фанеры беспаваротна растрачваюцца.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

Этнаграфічнае акенца

Вырабы з дрэва і лазы з ваколіц Белавежы, Семяноўкі і Лукі Гайнаўскага павету на Выстаўцы беластоцкага народнага мастацтва ў Кракаве (30.06—4.07.1974 г.). *Фота М. Гайдука*

Сардэчныя тайны

Дарагое „Сэрцайка!"

Я ўжо восем гадоў замужам. Жылі мы згодна, двух сыноў дачакаліся. Матэрыяльна было таксама нядрэнна. Абое працавалі. У вольны ад працы час у кіно, кавярню ці так пагуляць заўсёды разам хадзілі. Выхоўваць дзяцей нам цесць з цёшчай памагалі, бо яны ўжо на пенсіі. Муж мяне ўсё хваліў, гаварыў, што няма другой такой, а я ўсё ж падазравала яго, бо даволі прыстойны ён, мо нараз і беспадстаўна да яго чаплялася. З-за гэтага мы час ад часу і пасварыліся. Пасля заўсёды шкадую свайго ўчынку, але я ўжо такая выбуховая. Гэтак было, пакуль муж працаваў на месцы. Але задумаў ён змяніць працу на больш платную ў іншым, недалёкім гарадку. Я не пярэчыла, падумала, лепшыя заробкі, большая карысць будзе. Але выйшла якраз гэта ўсё мне не на карысць. Прайшоў з гэтага часу амаль год, а я даведалася нядаўна, што муж мой з нейкай дзяўчынай там круціць. Сказала я яму аб гэтым — не прызнаўся. Але памагла мне гэту справу расшыфраваць мая сяброўка, якая жыве ў гарадку. Аказалася, дзяўчына гэта працуе ў адной установе з маім мужам. Цяпер, як толькі муж дадому прыедзе, дык і сварка. Гаворыць, што і прыязджаць не будзе, калі я сварыцца не перастану. Кажа, што ўсё гэта хлусня. Я ўжо і пахудзела, і спаць не магу, ды і ўвогуле занядбалася. Ужо думала паехаць да яго працы, адшукаць гэту дзяўчыну, ды зрабіць ёй такі скандал, каб ёй адразу адхацелася да майго мужа чапляцца. Сяброўка падтрымоўвае маю думку. А што ты на гэта, „Сэрцайка"?

Кася з Бельшчыны

Кася! Не згаджаюся з табой. Скандаламі справы не наладзіш. Толькі сама асмешышся. Ты не шукай дзяўчыну, а з мужам пагавары. Ды пагавары спакойна. Няма тут упэўненасці, ці ўсё тое, што сяброўка разведала, праўдзівае. Мо гэта і плёткі. Будзь асцярожна. А пра сябе задбай абавязкова. Як найбольш увагі прысвяці свайму выгляду. Ды і зайздрасць апанаваць старайся. Калі не ўпэўнена, да мужа без прычыны не чапляйся. Зайздрасць мо і карысная, але празмерная — сям'ю зруйнаваць можа.

„Сэрцайка"

Куток практычных ведаў

Восенню—як найбольш гародніны!

ФАРШЫРАВАНЫЯ КАБАЧКІ

Кабачкі — дасканалая гародніна, аднак нейк не мае шчасця на нашых сталах. Сёння прапануем рэцэпт на фаршыраваныя кабачкі, якія зробленыя ўмела, маюць вельмі добры смак.

Найлепш для гэтага выбіраць кабачкі маладзейшыя, не зусім даспелыя. Яны маюць зялёны колер. Абабраць скурку, абрэзаць канцы і нарэзаць кабачкі ўпоперак на некалькі кавалкаў. Выняць семячкі. Пасля гэтага палажыць кавалкі кабачка ў каструльку, або яшчэ лепш у брытфану, ці ў спецыяльны посуд для запякання. Посуд павінен быць змазан тлушчам. У кожны кавалак кабачка палажыць фарш.

Гэты фарш можна падрыхтаваць па-рознаму. Напрыклад, як на галубцы, дадаючы рыс або без яго. Найпрасцей зрабіць фарш, прапусціўшы мяса праз мясарубку і пасмажыўшы яго на тлушчы з дробна нарэзанай цыбуляй, соллю і перцам. Астудзіўшы фарш, убіць яечка, дадаць крыху цёртай булкі, усё вымяшаць і тады накладаць фарш у кавалкі кабачка. Фарш павінен быць крыху вышэйшы ад кабачка.

Шклянку смятаны размяшаць з лыжкай мукі і дзвюма лыжкамі таматнай пасты. Пасаліць. Калі яшчэ ёсць, то пасыпаць дробна нарэзаным укропам. Заліць гэтым кабачкі ў каструлі і ўставіць у духоўку. Праз паўгадзіны або крыху пазней яны будуць гатовы. Падаваць з варанай бульбай.

ФАРШЫРАВАНАЯ КАПУСТА

Качан капусты абварыць у пасоленай вадзе. Падрыхтаваць фарш з падсмажанай, дробна нарэзанай цыбулі, намочанай і выціснутай булкі, цэлага яечка і паўкілаграма прапушчанага праз мясарубку мяса. Усё добра размяшаць, дадаць соль і перац па смаку.

Капусту надрэзаць на чатыры часткі так, каб трымалася яна пры качане. Расхіляючы лісце, класці паміж імі фарш. Палажыць капусту ў каструлю, дадаць лыжку тлушчу, даліць вады і тушыць, пакуль не стане мяккая.

З двух чайных лыжачак мукі зрабіць на тлушчы засмажку і заправіць ёю соус. Дадаць да яго, хто любіць, яшчэ лыжку таматнай пасты.

Перад падачай на стол капусту падзяліць на чвэрткі. На талерках паліць яе соусам. Пасыпаць зялёнай, дробнанарэзанай пятрушкай. Падаваць найлепш з варанай бульбай. Страва арыгінальная і не патрабуе шмат працы.

Гаспадыня

ПАРТЫЗАНЫ АДНАГО СЯЛА

У ТЫЯ ЦЯЖКІЯ ГАДЫ

— Жыццё мяне не лашчыла — з сумам прыгадвае сямідзесяцігадовы цяпер **Аляксандр Панькоўскі**. — На другі год, як мы вярнуліся з бежанцаў, памёр бацька, а праз некалькі год памерла маці. Засталося нас, сірат, пяцёра на некалькігектаравай гаспадарцы. Жыць не было з чаго, так што Белавежская пушча і карміла і апранала нас. З маленства ўсё ў ёй ды ў ёй. Заробкі былі малыя, але жыць жа трэба было. І перакідаліся мы з бульбы на квас. А як прыйшлі немцы, жыцця зусім не стала. Мой хутар раскідалі, і я з сям'ёй мусіў перабрацца ў вёску Семяноўку.

А. Панькоўскі задумваецца, глядзіць некуды ў далеч. Яго паараны глыбокімі маршчынамі твар ажыўляецца.

— З партызанамі я быў знаёмы ад пачатку вайны, як толькі яны паявіліся ў нашых ваколіцах. Здабыў я і перадаў ім звыш тысячы штук патронаў, харчамі, як мог, пасабляў. І нехта ж данёс жандарам, што ўтрымоўваю сувязь з партызанамі і сам маю зброю. Прыехалі немцы, перабралі шмат каго з маіх знаёмых і сталі шукаць якогасьці чалавека з такім прозвішчам, што ў нашай вёсцы не было ніколі. Я і здагадаўся, што гэта, пэўна, маё прозвішча перабылталі. Забралі арыштаваных у Белавежу, а я — у лес. І добра зрабіў, бо на другі дзень жандары зноў з'явіліся і шукалі ўжо мяне. Хаваўся я спачатку сам. Наведаўся аднойчы вечарам дадому, а сусед заўважыў мяне — і да немцаў, што стаялі ў вёсцы. Акружылі тыя панадворак, а я стаю за хлявом і думаю: „Канец ужо мне". І ўсё ж у апошнюю хвіліну паратунак сабе знайшоў: не пабег у поле, за вёску, дзе чакала мяне пэўная смерць, а стаў цераз платы на агародах перабірацца і так шчасліва пазбег арышту. Зіму з 1942 на 1943 год давялося мне самому перабівацца. Браў з ямаў бульбу ды хаваўся ў розных глухіх месцах, думаў, што не перажыву. Але вось пад вясну 1943 году спаткаў такога ж, як і сам, бедалагу Канстанціна Засіма і ўжо разам мы трапілі ў партызанскі атрад імя Кутузава.

Ён нейкі час сядзіць моўчкі, потым, як быццам ачнуўшыся, заўважае:

— Калісьці я любіў паляванне. Можна сказаць, у навакольных лясах ведаў кожны кусцік, кожны выжарок ці далінку, а вочы і слых таксама не падводзілі. Вось і даводзілася мне часцей за ўсё быць праваднікам, калі якая-небудзь партызанская група ішла выконваць баявое заданне. Роля мая была надта адказная, бо і за справу і за людзей. А каб падкласці міну і ўзарваць цягнік, трэба было добра выведаць і месца, і час і зрабіць так, каб да вартавых-сялян, што немцы прымусам зганялі пільнаваць па начах чыгунку, фашысты потым прычапіцца не маглі. Вядома ж, усім ім ды нават іх сем'ям пагражаў расстрэл, калі цягнік быў узарваны на тым адрэзку чыгункі і ў той час, як яны былі на варце. А яшчэ цяжэй бывала, калі немцы перад параваном пхалі вагон, наладаваны заложнікамі, пераважна жанчынамі ды старэчамі з Семяноўкі і суседніх вёсак. Але мы патрапілі пусціць пад адхос не адзін поезд з нямецкім войскам і ўзбраеннем. Або зноў, падкладваць міну на шашы, трэба было ўвесь час яе пільнаваць, бо ану ж хто-небудзь з сялян будзе ісці ці ехаць па дарозе. Калі яго не адвесці ад небяспечнага месца, чалавек без патрэбы загіне. Мы вельмі дбалі пра гэтыя справы.

А. Панькоўскі ўздымае свой вузлаваты палец і падкрэслівае:

— Немцы надта пільнавалі Белавежскую пушчу, партызанам дзейнічаць у ёй было вельмі цяжка і небяспечна. Памятаю, аднойчы я вёў дзве групы з задання. Ішлі мы з адной, а другая недзе бокам вярталася. Калі мы ўжо былі ў атрадзе, я і пытаю ў тых, з другой групы: „Ці вы часам не перарвалі нітку, што на трыбе? Яны здзіўляюцца: „Якую яшчэ там нітку?". А я, нічога не сказаўшы, бягом на тое месца, дзе немцы ўпапярок прасекі працягнулі чорную шпулькавую нітку, каб такім спосабам выкрыць наш атрад у пушчы. Забягаю, гляджу: а як жа ж — нітка перарваная!.. Хутчэй я да камандзіра атрада, ды так і кажу. Ён уважліва выслухаў мяне, і праз некалькі гадзін наш атрад перанёс сваю стаянку ў іншы квартал. І добра зрабілі, бо на другі дзень у квартале, дзе была ранейшая наша стаянка, немцы зрабілі аблаву. І не толькі тое. Вось хоць бы ўзяць разгром нямецкага маёнтка ў Геранімове. Пакуль мы гэта зрабілі, вельмі дакладна падрыхтаваліся да задання. Спачатку, пераапрануўшыся за сялян, з граблямі ды косамі на плячах схадзіла туды наша разведка. Усё выведала, выслухала і зрабіла дакладны план палаца. Перад заданнем кожны з нас на спецыяльнай нарадзе атрымаў канкрэтнае заданне. І толькі тады мы рушылі выконваць яго. І выканалі, як належыць. Бачыце, партызаніць трэба было ўмела, разважна, з галавою...

Ён зацягваецца папяросным дымам, задумваецца.

— Што і казаць, немцы — вораг не дурны, а таму і ваяваць з ім было цяжка. Нявыказана цяжка было змагацца з гітлераўцамі. А калі ўжо мы выйшлі з лесу ў сваю вызваленую вёску і салдаты грымнулі песню, слёзы самі, бы гарох, пакаціліся з вачэй. З усяго: ад перажытага гора і ад шчасця, што засталіся жывымі і вольнымі.

Размаўляў **Мікалай Гайдук**

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ТРЫБУНА чытачоў

Гурток ЗСМВ у Плянце

Гурток ЗСМВ у Плянце (Гайнаўскі пав.) налічвае каля 20 членаў. Старшынёй з'яўляецца Лена Аксютыч. Ад нейкага часу дзейнасць у гуртку спынілася. Чаму? Мо праўленню гуртка не хапае ініцыятывы? А мо няма ўжо чаго рабіць?

Яшчэ год таму назад гэты гурток працаваў вельмі актыўна. Арганізаваліся розныя вечарыны. Моладзь хваліліся, што мае куды пайсці. Цяпер інакш.

Пара прабудзіцца і зноў пачаць дзейнічаць. Павятовае праўленне ЗСМВ павінна зацікавіцца гуртком у Плянце і памагчы яму вярнуць даўнейшую славу.

Ружа

ЛЕТНЯЯ НОЧ

Як прыгожа ў летнюю ночку,
лес стаіць нерухома і спіць.
Толькі часам у той цішы глыбокай
звер сцяжынкай лясной прабяжыць.

І зноў робіцца ціха ўсюды,
нерухома зноў дрэвы стаяць.
Месяц кідае погляд свой строгі,
ад якога аж зоркі дрыжаць.

Заглядае ён усюды цікаўны
і пільнуе той сон, бо ён стораж.
А вакол яго — месяца, ў небе
мігаюць сотні-тысячы зорак.

А на дрэве, ў гняздзе спіць птушынка,
адпачынак заслужаны мае,
бо над рэчкай, як сонца свяціла,
цэлы дзень яна сёння спявала.

Ніна Матысюк
Гайнаўскі беларускі ліцэй

ПАЖАР

Вечарэла. Чырвоныя праменні сонца хаваліся за лесам. Здалёк даносіліся вясёлыя гукі гітары. Гэта ў суседняй вёсцы наладзілі забаву. Усе, хто хацеў танцаваць, пайшлі туды.

„Весела ім", — кажа дзед Харытон. „Старыя мы на такія гульні, лепш давай павячэраем і пойдзем спаць", — адказала Фроська і паставіла на стол міску капусты. Нечакана пачалі выць сабакі. Недзе з лесу даносілася жаласлівае гуканне савы.

„Нейкую бяду чуюць", — сказаў дзед Харытон. „Табе, старому, заўсёды бяда на думцы, ідзі спаць, стары", — крыкнула Фроська і, засунуўшы дзверы, пагасіла святло. У дзесяць гадзін ночы спалі не толькі Фроська з Харытонам, спалі ўсе жыхары вёскі Альхоўка.

Нечакана пачуўся крык: „Пааажжжарр! Гаррыыць!". Ад гэтага крыку прачнуўся і Харытон з Фроськай. Падбеглі яны да акна. Неба было чырвонае. Харытон адчыніў дзверы сваёй хаты і выйшаў на двор. Над ім ляцелі гарэўшыя снапкі саломы. Вецер пераносіў агонь з аднаго будынка на другі. Харытон узяў вядро з вадою і пабег на месца пажару. Ужо дагарала Дзямідава клуня. Загараліся ўсё новыя і новыя будынкі. Людзі бегалі, крычалі, плакалі. Яны былі бяссільныя. Пажарнікі чамусьці доўга не прыязджалі. Толькі каля другой гадзіны пасля поўначы прыехала некалькі пажарных каманд. Яны пачалі гасіць дагараўшыя ўжо дамы. Пажар быў пагашаны. Згарэла палавіна вёскі, у тым ліку і клуня дзеда Харытона.

Васіль Асеннік
Спічкі

Ці ведаеце што...

...на беластоцкіх палях працуе цяпер каля 15 тысяч трактароў.

...сяляне з Беластоцкага ваяводства падсяваюць цяпер каля 150 кілаграмаў НПК у чыстым складзе на 1 гектар зямельных угоддзяў.

...сяляне Беласточчыны гадуюць каля 300 тысяч авечак і паўтара мільёна свіней.

...у нашай краіне пякуць 40 розных сартоў хлеба-булачных вырабаў. **(ця)**

У Дубічах па-новаму

Аб Дубічах Царкоўных нямала пісалася. Але гісторыю вёскі і пачатак яе росквіту наўрад ці хто з чытачоў ведае. Тыповая беларуская вёска. Пры санацыі, як і ўсюды, панавала тут бяда, недастатак, галеча. Зарабіць не было дзе, зямля пераважна пясчаная, ды і то за яе людзі судзіліся, розные бывала... У такіх умовах радзіліся прагрэсіўныя сілы: партыі — КПП і КПЗБ, у радах якіх апыніліся найлепшыя сыны — камуністы. Яны клікалі людзей змагацца супраць санацыйнага рэжыму. Былі гэта: Трахім Панфілюк, Міфодзій Панфілюк, Рыгор Лемяш. За сваю дзейнасць сядзелі яны доўга па турмах, дэфензівах. Калі ўвосень 1939 года была вызвалена Заходняя Беларусь, сяляне ўбачылі, што без паноў-эксплуататараў жывецца ў многа разоў лепш, хаця некаторыя старыя людзі махалі галовамі, гаварылі: „Як жа гэта без паноў?.. Грэх!"

Аднак шчаслівае жыццё хутка скончылася. Нямецкія варвары знявечылі мірную працу, запанавала цемра акупацыі. Амаль штоноч да Панфілюкоў — Івана, Міхася і Валодзі прыходзілі народныя мсціўцы — партызаны. Дапамагалі ім і іншыя сяляне з вёскі: Іван Хіліманюк, Фёдар Марчук, Іван Чыквін і іншыя.

Пасля вызвалення вёска хутка адбудавалася, бо ў час вайны была яна спалена дашчэнту. Паўставалі першыя дзяржаўныя ўстановы. Першая была адкрыта крама і можна было купіць самае неабходнае. Пасля паўсталі пошта і гміна. Змяшчаліся яны ў прыватных кватэрах. Але былі! Для сялян была гэта вялікая выгада. Народная ўлада дбала пра людзей. Пачала таксама працаваць сямікласная школа. Потым былі пабудаваны першыя мураваныя кааператывы і ўстановы: крама, рамізa са святліцай, будынак для гміны, медыцынскі пункт з усім абсталяваннем, малачарня. Многа было ва ўсім гэтым і грамадскай працы. Сяляне рабілі гэта ахвотна, бо ведалі, што для сябе. Былі пабудаваны амаль усе важнейшыя дарогі. Ёсць свой млын, СОП, вёска стала падобнай на горад. Вуліца шырокая, асфальтная, многа мураванак. Людзі жывуць заможна.

У Дубічах Царкоўных існуе філіял ГС-у, кіраўніком якога з'яўляецца мясцовы малады чалавек Міхаіл Чыквін, сын Паўла. Работы ён мае шмат. Яшчэ і вучоба. Аднак стараецца, каб сяляне як мага радзей за сваімі справамі былі вымушаны ездзіць у далёкі горад. Стараецца, каб на месцы селянін мог уладзіць кожную справу, каб мог усе свае тавары, плёны прадаць на месцы. У канцы вёскі, у зручным месцы арганізавалі скупку жывёлы — у былой аборы спулдзельні прадукцыйнай. Нядаўна быў аддадзены ў карыстанне склад збожжа (мары сялян). Будавалі яго амаль год часу, але выйшаў вялікі, прасторны, з навейшым тэхнічным абсталяваннем. Першым сваё збожжа высыпаў сюды мясцовы селянін Лявон Старасельнік. Быў гэта вельмі ўрачысты момант. Збожжа прымае мясцовы жыхар Васіль Нікіцюк з дачкой Нінай, якая нядаўна закончыла эканамічны тэхнікум. Работа ідзе спраўна, хоць і не мала яе.

Таксама нядаўна быў адкрыты кіёск — вялікі, мураваны, стаіць ля самай шашы. Купіце тут усе неабходныя спажывецкія прадукты: каўбасу, хлеб, сала, піва, ліманад. Таргуе Ірэна Анхімюк. Пры будаўніцтве кіёска працавалі слесары Уладзімір і Іван Семянюкі.

Хочацца яшчэ адзначыць той факт, што ўсе будынкі дубіцкага філіяла ГС абгароджаны драцяной сеткай і знаходзяцца ў адным зручным месцы. Тут жа прадаюцца мінеральныя ўгнаенні, а ў сезоне тут скупляюць бульбу. Таксама некаторыя будаўнічыя матэрыялы можна атрымаць па заказу.

М. Панфілюк

P. S. Сардэчна дзякую карэспандэнту Эдмунду Вайсковічу за цёплыя словы, якія напісаў пра мяне ў артыкуле „Першы карэспандэнт „Нівы" за 1973 г." — „Ніва" ад 25.08.74 г.

Запэўніваю вас, дарагі Э. Вайсковіч, і таксама рэдакцыю, што не падвяду нікалі ў падпісцы „Нівы", а таксама ў сваёй працы пісьманосца і карэспандэнта.

П. М.

Толькі скнара і лянівы
Не выпісвае „Нівы"

ПРЫЕДЗЕ ЦІ НЕ?

Два разы прыязджала кіно ў Спічкі ў гэтым годзе. Жыхары нашай вёскі былі вельмі задаволены з гэтага. Усе думалі, што кіно будзе прыязджаць у нашу вёску ўжо пастаянна.

Месяц таму назад прыйшла аб'ява, што прыедзе кіно і ад восьмай пачнецца фільм. Усе чакалі, аднак кіно не прыехала. Я не ведаю, навошта ашукваць людзей. Хто выслаў такую аб'яву? Непрыгожа так. А можа, усё ж яшчэ завітае ў Спічкі кінаперасоўка?

Васіль Асеннік

Фёдар Рысь — чалавек працы

Фёдар Рысь з Астроўка (у Сакольскім павеце) не думаў гаспадарыць. Пайшоў ён вучыцца ў сярэднюю школу. Але захварэў бацька і хварэў доўгі час. Гаспадарка стаяла, ніхто ёю не займаўся. У хляве былі толькі дзве каровы і конік. Потым бацька памёр, і Федзя рашыў пераравць вучобу і пайсці на бацькоўскую гаспадарку.

Цяпер Федзя гаспадарыць на 12 гектарах зямлі. 40 працэнтаў сваёй зямлі засявае пшаніцай і ячменем. Ураджаі збірае добрыя, больш як 30 цэнтнераў збожжа з гектара. Дае ён на 1 га па 200 кг мінеральнага ўгнаення.

Гаспадарку сваю кіруе на жывёлагадоўлю. Ужо трымае 10 кароў. Будуе новы вялікі хлеў, у якім памесціцца 8 штук упасаў. Аб кармах не бядуе, бо засеяў на нізкім месцы гектар травы, падсявае многа мінеральных угнаенняў і тры разы ў год косіць. Супольна з суседам Сцяпанам Лазаровічам купілі трактар „Урсус" і ўсе сельскагаспадарчыя машыны.

Трэба яшчэ сказаць і тое, што Федзя Рысь мае многа грамадскай працы. Ён солтыс у вёсцы Астровак, сакратар па сельскай гаспадарцы гмінага камітэта ПАРП у Шудзялаве, член павятовага камітэта ПАРП у Саколцы і член Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку. Быў дэлегатам на VI з'езд ПАРП і на I краёвую канферэнцыю. За сваю актыўную грамадска-палітычную працу быў узнагароджаны медалем 30-годдзя ПНР, а раней яшчэ іншымі ўзнагародамі. Хоць многа працуе на гаспадарцы,

Федзя Рысь ніколі не прапускае сходаў.

Планы на бліжэйшую будучыню. У гэтым годзе намеран ён зрабіць сіласнік, каб мець яшчэ лепшы корм для сваіх кароў, колькасць якіх хоча павялічыць.

Т. К.

Фота Мікалая Гасперчыка

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

■ У Гайнаўцы матацыкл перакуліўся на вуліцы, пасажыр зламаў левую нагу.

■ У Белавежы на вуліцы Вашкевіча мясцовы жыхар, які ехаў матаролерам, наехаў на матацыкліста, таксама з Белавежы. Матацыкліст быў цяжка паранены.

■ На дарозе Беласток–Баршчэва матацыкліст з вёскі Сянкевічы (Беластоцкі павет) перакуліўся і быў цяжка паранены. На шашы з Заблудава, ужо ў Беластоку, самаход „Сірэна" наехаў на прахожага, у чалавека зламана нага.

■ У вёсцы Журобіцы (Сямяцічы павет) машына „Газ-69", якая належыць да Павятовага праўлення дарог у Сямяцічах, наехала на трохгадовага хлопчыка. Дзіця памерла на месцы.

СТАНЦЫЯ Ў ЧАРОМСЕ

Ужо прайшло 30 год, як у Чаромсе на руінах старой станцыі быў пабудаваны барак, каб можна было адпраўляць паязды. Станцыя ПКП Чаромха — вузлавая. Тут штодзень праходзяць таварныя і пасажырскія паязды.

Цяпер у Чаромсе станцыя змяшчаецца ў трох бараках. У адным — пачакальня і буфет, у другім — дзяжурны руху, а ў трэцім — кіраўнік станцыі. Пара, каб Міністэрства камунікацыі ўвяло ў план будаўніцтва станцыі ў Чаромсе. За гэтую справу змагаюцца чыгуначнікі на кожным сходзе і пры кожнай нагодзе.

Чаромхаўскія чыгуначнікі зусім не скрываюць сваіх умоў працы. Нягледзячы на гэта, перавыконваюць планы.

Раса

14 ГАДОЎ НА ГЭТАЙ РАБОЦЕ

Ужо 14 гадоў працуе экскурсаводам Мікалай Патэюк з Белавежы. За гэты час вадзіў ён 1,5 тыс. экскурсій, з якімі прайшоў 15 тыс. кіламетраў (гэта амаль палавіна экватара — 40 тыс. км). Экскурсаводству М. Патэюк прысвячае звыш 500 гадзін у год. Інфармацыі, якія перадае экскурсантам, шчодрыя, правільныя і цікавыя.

П. Байко

БУДУЦЬ НОВЫЯ ПОШТЫ

Як паведамляе нам дырэктар Паштовага ўпраўлення ў Бельску Рыгор Амельянюк, атрымалі яны з Акругова дырэкцыі поштаў і тэлекамунікацыі ў Ольштыне грошы на будаўніцтва паштовых будынкаў у Орлі, Боцьках, Храбалах; пачнецца яно ў наступным годзе. Віншуем!

Э. Вайсковіч

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

ПРА СКУПКУ ЖЫВЁЛЫ Ў РЫБАЛАХ

Адказвае:

Powiatowy Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" w Białymstoku.

Powiatowy Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" w Białymstoku po zbadaniu sprawy przyjmowania trzody chlewnej na punkcie skupu w Rybołach wyjaśnia.

Punkt skupu w Rybołach na podstawie decyzji władz powiatowych jest wytypowany do przetrzymywania zakupionego przez GS żywca na rzecz Centrali Przemysłu Mięsnego w przypadkach bardzo wysokiej podaży żywca. CPM-s zgodnie z warunkami przetrzymywania winna była odebrać żywiec najpóźniej w przeddzień spędu. W wypadku nie odebrania żywca i niemożliwości przygotowania p. skupu pod względem sanitarnym lekarz wet. wydał decyzję o wstrzymaniu skupu. Dopiero na interwencję lekarza powiatowego wet. skup został uruchomiony.

Jednocześnie należy stwierdzić, że producenci trzody nie przestrzegają ustalonych wspólnie ze służbą kontraktacyjną harmonogramów dostaw na poszczególne spędy. W dniu 31.V. 74 r. rolnicy ze wsi Ciełuszki dostrczyli 8 szt. trzody z tego zaledwie 2 szt. były zakontraktowane na m-c maj, a pozostałe na miesiąc czerwiec.

Końcowo nadmieniamy, że Gminna Spółdzielnia w Zabłudowie uruchomi dwa spędy w tygodniu.

v-ce prezes d/s Obr. Rol.
(mgr W. Jakimowicz)

ДАРОГА ЗАБЛУДАЎ—НАРАЎ—ГАЙНАЎКА

Адказвае:

Rejon Eksploatacji Dróg Publicznych w Bielsku Podlaskim

W odpowiedzi na notatkę w tygodniku Niwa Nr 28/959/ z 14.VII.1974 p.t. „Potrzebna nowa droga", Rejon Dróg Publicznych w Bielsku Podlaskim wyjaśnia:

Droga państwowa Zabłudów — Narew — Hajnówka przechodząca przez wsie Nowosady i Dubiny należy do sieci dróg pozostałych. Do sieci dróg podstawowych na terenie pow. hajnowskiego należy jedynie ciąg drogi państwowej Bielsk Podl. — Białowieża. Zgodnie z wytycznymi Centr. Zarządu Dróg Pubicznych w pierwszej kolejności mają być zmodernizowane drogi zaliczone do sieci podstawowej. W ostatnich latach tut. Rejon 90 — 100% wszystkich robót modernizacyjnych prowadzi na sieci podstawowej.

Modernizacja drogi Hajnówka — Narew może być wykonana dopiero po roku 1975. Przebudowę ulicy wsi Dubiny opóźnia ponadto brak odwodnienia, którego wykonanie leży w gestii Gospodarki Komunalnej. W celu zabezpieczenia maksymum bezpieczeństwa ruchu na w/w drodze Rejon w miarę posiadanych środków i możliwości wykonuje doraźne remonty cząstkowe.

do wiadomości — **Dyrektor**
1) WZDP w Białymstoku — **mgr inż. Jan Szewczul**

NIWA 15-950 Białystok, ul. Wesołowskiego 1. TELEFON 2-32-41. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Wydawca RSW „Prasa—Książka—Ruch". Indeks 36911.

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ЗАЯЦ НА ДЫЕЦЕ

Ні села, ні ўпала, задумаў Заяц хату будаваць. Мода такая ў лесе пайшла. Калісь бацька яго і думкі пра гэта не меў: усё жыццё праспаў пад карчом. Ды гэта было калісь.

Пайшоў Заяц да ляснічага Ваўка, каб матэрыялу раздабыць.

— Ламачча дык у нас ёсць, але сам ведаеш... — сказаў шэры і сумна паківаў галавою.

Зайцу патрэбен быў будаўнічы матэрыял, і ён даў Ваўку на лапу.

Трэба было даставіць усё ў малады дубняк, дзе Заяц аблюбаваў месцайка пад забудову. Але дзе ж узяць транспарт? Памеркаваўшы, пайшоў да Мядзведзя.

— Яно, вядома, можна, — сказаў Мядзведзь, — але сам ведаеш...

Заяц пачаў было заўзята таргавацца, але Мядзведзь неасцярожна наступіў яму на лапу.

Колькі гэта нерваў і працы каштавала Зайцу, але дастаў-такі бочку мёду.

Мядзведзь усё выпіў, потым узяў бярэмя ламачча і аднёс куды трэба.

Засталося пабудаваць хату. Задумаўся Заяц. Дзе ж узяць майстроў? Успомніў, што Бабёр лявачыць. Пайшоў да яго. Той быццам чакаў госця. Сустрэў ветліва, не ведаў дзе пасадзіць, ды ўсё плакаў, што працы шмат, а нарэшце загнуў такую цану, што Заяц ледзь не страціў прытомнасці.

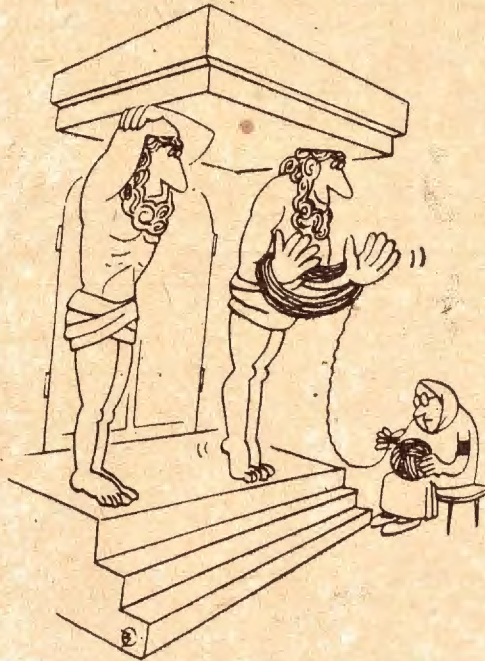
— Я пачакаю, — сказаў Бабёр, — але за гэта дапаможаш мне па гаспадарцы.

Ночку вухаты корпаўся на гаспадарцы Бабра, днём працаваў на сваім будаўніцтве. А яшчэ ж праца ў гародняй брыгадзе! Ад усяго гэтага так звёўся аж пачарнеў. Ледзьве ногі валачыў. Нарэшце хату закончыў. У першыя марозы і наваселле справілі.

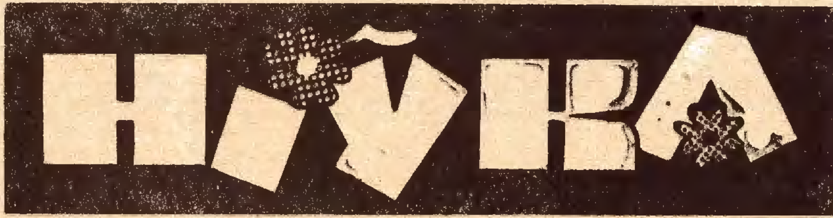
Пачаў Заяц прыкмячаць, што са здароўем у яго нядобра: крыж баліць, утамляецца часта. Што б гэта значыла? Пакульгаў да мудрай Савы. Тая хутка ўстанавіла дыягноз: сэрцава недастатковасць, фізічнае і нервовае змардаванне.

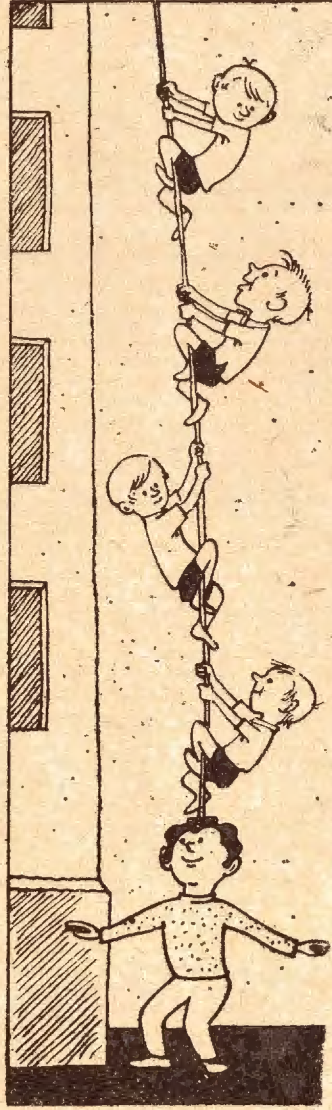
— Ніякай цяжкай працы, суровая дыета, — сказала Сава. — Еш толькі моркву, а яшчэ рэкамендую як найбольш бываць на свежым паветры, спаць пад карчом.

Вячаслаў Саўранскі.

Джэнтльмены.

Калі не працуе ліфт.

ЦЫРКАЧЫ

„Запрацаваліся"

Дзень пачаўся.
У канторы,
Як заўжды, звычайны рытм.
Хто гартаў паперак горы,
Хто з суседам гаварыў.

— Каб ты ведала, — сяброўцы
Нэла мовіла сваёй, —
Іншы раз
Праз рукі пройдзе
Спраў за дзень —
Што ой-ёй-ёй!

— Не кажы — усё вядома:
Процьма спраў,
Магу сказаць,
І пакуль ісці дадому,
Нельга хвілі пагуляць.

Тары-бары.
Успаміны...
А гадзіны ўжо няма.
Побач — шэраг магазінаў.
— Мо адскочым?

— Я сама
Гэтак думала, ды штосьці...
— На хвілінку хоць...
— Ну, пойдзем.
А хвіліны беглі гэтак,
Што, глядзі —
Ужо абед.

Паабедалі.
І рэшта
Засталася на білет.

— У кіно махнём?
— Мо потым?
Нэла ўпартая:
— Хадзем.
Зараз.
...Так яны да поту
„Працавалі"
цэлы дзень.

Язэп Мятла

У ЗААПАРКУ

— Скажыце, а можа леў з'есці сто кілаграмаў мяса адразу? — пытае наведвальнік у старожа заапарка.

— З'есці — то ён з'есць, ды хто яму дасць?!

ЖЫЦЦЁ

Гутараць дзве суседкі:

— За дзесяць год шлюбнага жыцця мы толькі раз выйшлі з дому разам з мужам.

— У тэатр?

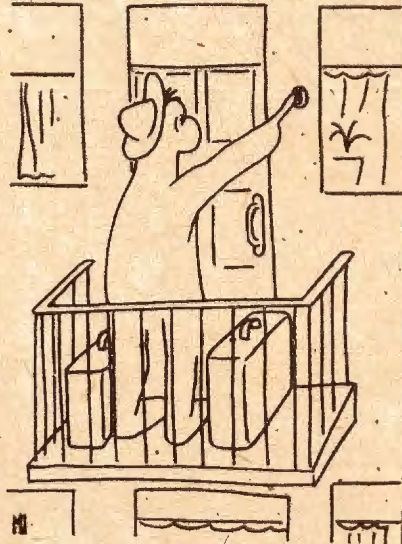
— Не. У нас быў пажар...

...Ён быў шчаслівы. На жаль, так і не знайшлося нікога, хто б паведаміў яму аб гэтым.

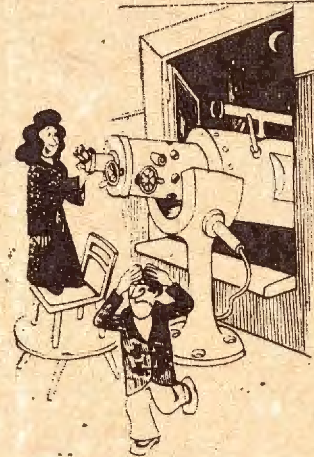
...Яму ўсміхнуўся лёс. Потым высветлілася, што гэта была іранічная ўсмешка.

АНАЛОГІЯ

— У гэтым замку за апошнія сто гадоў нічога не змянілі і не рабілі рэстаўрацыі, — тлумачыў гід.

— Дык тут, відаць, той жа гаспадар, што і ў нашым доме, — заўважыў адзін з турыстаў.

— На другім паверсе дзяцей укладваюць спаць, на пятым — купілі новы тэлевізар, на дзевятым...

ЯКАЯ ЛІТАРА

Настаўнік паказвае вучню літару „О".

— Якая гэта літара, Пятрусёк?
— Круглая...
— Падумай лепш.
— Чорная!..

МІНІВЕРШЫ

УСПАЛАШЫЎСЯ

Спаткаліся ў скверыку
двое сяброў.
— Ну, што ў цябе новага?
Як ты здароў?
— Ды, дзякаваць богу,
збыў гора-бяду:
гарэлку пакінуў —
іду па ваду.
— Пакінуў гарэлку?
Здурнеў ты, стары!
Дзе ты пакінуў,
хутчэй гавары!

Ніл Гілевіч

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Крыстыны Бялені з Гіжыцка, Марысі Анапюк і Яніны Дмітрук з Грыгораўцаў, а таксама Яўгенія Шпілько з Храбалоў змяшчаем песню з рэпертуару Анны Янтар

Najtrudniejszy pierwszy krok

Chociaż to zdarzenie przeżył każdy z nas
chcę je opowiedzieć dzisiaj wam:
maj przeystroił ziemię w kolorowy płaszcz,
gdy poznał się z panią pan.
Najtrudniejszy pierwszy krok,
zanim innych zrobisz sto.
Najtrudniejszy pierwszy gest,
już przy drugim łatwiej jest.
Najtrudniejszy pierwszy krok,
potem szybko mija rok.
Najtrudniejszy pierwszy dzień,
jutro sam przekonasz się!
Szybko mija wiosna, gaśnie lata żar,
jesień pożegnalne listy śle.
Gdy się trzeba rostać, rzucasz bukiet barw,
lecz nie wiesz jak żegnać się.
Najtrudniejszy pierwszy krok,...
Gdy samotnej zimy masz już całkiem dość,
czekasz aż nadejdzie nowy maj.
Przyjdzie z nim ktoś inny, całkiem inny ktoś
i znowu wszystko jest naj...
Najtrudniejszy pierwszy krok...

МЫЙШЧЫК

Званок у дзверы. Гаспадыня адчыняе дзверы і бачыць мужчыну, які гаворыць запляталым голасам:

— Мммм-ыйшчыка вокан не выклікалі?

— Так, прашу вас.

Праз некалькі мінут зноў раздаецца званок, і чалавек у дзвярах гаворыць:

— Ммм-ыйшчыка вокан не выклікалі?

— Так, прашу вас, — гаворыць гаспадыня, — там, дарэчы, ужо адзін ваш калега працуе.

— Дд-ды ннн-не, — хістаючыся, адказвае чалавек. — Гэта я выпаў з акна.

ЗНАЙШОЎ ВЫЙСЦЕ

У адной вёсцы жылі вельмі лянівыя муж ды жонка. Гаспадыня спала на пячы, гаспадар — на лаўцы, каля дзвярэй. Аднойчы раненька яна кажа:

— Стары, дождж на двары ці што?

Той схапіў рукою кацюбу, што стаяла ў галавах, ударыў ёю аб дзверы, адчыніў іх і паклікаў:

— Бобік, Бобік!

Калі сабака стаў на парозе, ён і кажа жонцы:

— Відаць, няма дажджу, бо Бобік сухі.

— Піяніст жыве паверхам вышэй.

ДАГАВАРЫЛІСЯ

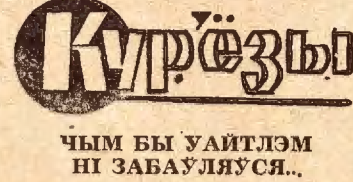
У цёмным, бязлюдным завулку сустрэліся двое. Адзін вымае з кішэні нож:

— У цябе грошы ёсць?

Другі вымае з-пад палы сякеру:

— А табе навошта?

— Ды так, д-д-дай, д-думаю, спытаю — можа размяняецё...

ЧЫМ БЫ УАЙТЛЭМ НІ ЗАБАЎЛЯЎСЯ...

Самы высокі ў свеце картачны домік у 42 паверхі пабудаваў англійскі прамысловец Джой Уайтлэм з горада Бернсал. Да „будаўніцтва" ён рыхтаваўся грунтоўна: па яго заданню інжынеры зрабілі дакладныя разлікі, затым з дапамогай ЭВМ з некалькіх соцень калод былі выбраны самыя адпаведныя карты. Фатаграфію, якая пацвярджае рэкорд, Уайтлэм паслаў у „Кнігу рэкордаў" Англіі. Унесенае ў гэту кнігу сваё ж папярэдняе „фенаменальнае дасягненне" Уайтлэм перакрыў адразу на 15 паверхаў.

СКАНДАЛ У ВУПЕРТАЛІ

Нейкія Хофбаўэр, Майер і Шайбель адкрылі некалькі гадоў назад „будаўнічую фірму". Але гэта „фірма" нічога не будавала, а займалася ашуканствам прасцякоў. З 1965 па 1968 год махляры скупілі ў Вупертал і іншых гарадах ФРГ мноства старых пабудоў, якія выдавалі затым за пабудаваныя „кааператыўныя кварталы". У сваёй нахабнасці злачынцы дайшлі да таго, што прадавалі неіснуючыя, нібыта пабудаваныя імі, дамы для састарэлых, дзіцячыя сады і атэлі, атрымліваючы велізарныя барышы. Яны паклалі сабе ў кішэню больш чым 33 мільёны марак.

Цёмныя махінацыі спекулянтаў усплылі на паверхню. „Будаўнічая фірма" рухнула. Страты амаль у 19 мільёнаў марак пацярпеў зямельны банк у Рэйнланд-Пфальцы, які крэдытаваў яе.

Злачынцы трапілі на лаву падсудных.

СТАТЫСТЫКА

Згодна з дадзенымі такійскіх статыстыкаў, у 1970 годзе кожныя 16 секунд нараджаўся адзін японец, кожныя 44 секунды адзін японец паміраў, кожную 31 секунду ён жаніўся, а кожныя 5 мінут 30 секунд — падаваў заяву аб скасаванні шлюбу.

Чалавек на чужым месцы больш часта з'ява, чым чалавек на сваім месцы.

© PDF: Kamunikat.org 2020